KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN

WEŞANA VEDORA
MARKSÎST-LENÎNÎST
(KURDİSTANA BAKUR)

stêrka bolşewîk

HEJMAR: 26 · GÛLAN 2004 · BIHA: 750.000 TL

Kurtuluşun tek yolu devrim, barbarlığın tek alternatifi sosyalizm!

İ Ç İ N D E K İ L E R

Kurtuluşun tek yolu: Devrim! Barbarlığın tek alternatifi: Sosyalizm!! 3

Soykırım sorumlularını lanetliyoruz! 18

Soykırımın 89. yıldönümünde de Ermeni düşmanlığı sürüyor! 20

Ermeni soykırımı üzerine yapılan bir toplantıdan... 23

Anneler Günü: Erkek egemen sistemin sahtekârlığı! 28

Yargılayan değil yargılanan... 31

Kürt ulusal marşı Ey Reqîb ve yazarı Dildar üzerine birkaç söz... 39

Rdja Newrozê roja tekoşinê ye 48

Kamuoyuna... 48

OKUYUCU MEKTUPLARI

— 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Amed'de kutlandı... 50

— Amed'de Newroz coşkusu... 51

— Özgür Halk dergisi sayı 146'da yazılanlara eleştirimdir... 53

İbrahim'den: Li Tirkiyê pirsgirêka netewî... 55

TARÎXÊ KURDİSTAN'RA TAYÊ PELGÊ – IV 58

İŞGALİN BİRİNCİ YILDÖNÜMÜNDE DE:

Kurtuluşun tek yolu: Devrim! Barbarlığın tek alternatifi: Sosyalizm!

Ufku burjuva demokrasisinin ötesine geçemeyenler ve soruna günübirlik yaklaşanlar, kurtuluşun tek yolunun devrim, barbarlığın tek alternatifinin de sosyalizm olduğunu söylememize ve bu düşünceyi sürekli, sistemli biçimde savunmamıza burun bükmekteler...

Kimileri de daha da ileri gidip ABD emperyalizmi ve müttefiklerinin Irak-Güney Kürdistan'a, Saddam rejimini yıkarak "demokrasi" getirdiğini, tüm "diktatörlükle" yönetilen ülkelere Irak'a müdahale edildiği gibi müdahale edilip "demokrasi"nin yerleştirilmesinin en iyi, en doğru yol olduğunu savunabilmektedirler.

Kuşkusuz ki, ufku burjuva demokrasisinin ötesine geçemeyenlerin böylesi düşünceleri savunmaları doğaldır. Sorun bu ve benzeri düşünceleri savunmanın ezilen ulusların, halkların kurtuluşuna hizmet etmediği gerçeğini işçi ve emekçilere anlatmak, onları aydınlatmak ve mücadeleyi başta işgale, işgalci güçlere karşı olmak üzere sömürü üzerine kurulu kapitalist sisteme, emperyalizmin barbarlığına karşı bir mücadele haline getirmektir.

Çözümü sistem içinde arayanların kırıntılar peşine düşmesine, "demokrasi-

nin" emperyalist işgalci güçlerin müdahalesiyle geleceğine inanmalarına ve bunu propaganda etmelerine rağmen, yaşam biz komünistlerin söylediklerini hep yeniden onaylıyor.

Irak-Güney Kürdistan'ın işgalinden sonraki bir yıllık süreç de bunu her geçen gün yeniden onaylıyor. Evet, kurtuluş için tek yol devrim, barbarlığın tek alternatifi sosyalizmdir!

SAVAŞ VE İŞGALİN BİRİNCİ YILDÖNÜMÜNDE BAZI GÖRÜNTÜLER...

20 Mart 2003'te savaş başlamış, 9 Nisan'da Saddam rejiminin yıkıldığı, Bağdat'ın Firdevs Meydanı'ndaki Saddam heykelinin yıkılışı televizyonlarda canlı yayınla dünyaya gösterilerek ilan edilmiş ve savaşın bittiği de 1 Mayıs 2003'te ABD Başkanı Bush tarafından resmen açıklanmıştı.

Saddam rejiminin bu kadar kısa sürede yıkılması işgalcileri iyice sevindirdi. Fakat kısa sürede sevinçleri kursaklarında kaldı. "Irak'ın yeniden yapılandırılması"nın Sadam rejmini yıkmak kadar kolay olmadığı gerçeği her geçen gün kendisini daha fazla kabul ettirdi, ettiriyor.

Savaşın başlatılmasının gerekçesi olarak gösterilen "kitle imha silahları" tüm çabalara rağmen bir türlü bulunamadığı gibi; tüm bu gerekçelerin savaşı başlatmak için uydurulan yalanlar olduğu da kısa sürede ortaya çıkmaya başladı. Savaşın Irak-Güney Kürdistan'a "demokrasi" götürmek için yürütülmediği de bu yalanların ortaya çıkmasıyla çok daha açık hale geldi.

İşgale karşı mücadele de ilk anda tek

tek saldırı eylemleri biçiminde başladı giderek genişledi ve örgütlü bir hal aldı. İşgalci güçlerin hesapları işgal ertesinde "Bağdat'tan" dönmeye başlıyordu... Saddam'ın yakalanması da bu gidişatı engelleyemedi.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere işgalci güçler yeni hesaplara yöneldiler... Savaş sürecinde birlikte hareket etmeyen ve savaşa karşı görünen Almanya, Fransa, Rusya gibi emperyalist güçlerle ve diğer gerici güçlerle "soğuyan" arayı yeniden "ısıtmaya" yöneldiler ve belli ölçüde başardılar da. BM de işin içine doğrudan girdi... Savaş ve işgal BM'de alınan kararla "sonradan meşru" kılındı.

ABD emperyalizmi bir yandan cephesini genişletirken, diğer yandan da işgale karşı direnişin güçlenmesine ve özellikle de İspanya'nın Madrid kentinde bombalama eyleminin gerçekleştirilmesine bağlı olarak da ittifakta çatlaklar gündeme geldi.

İşgal sonrasında Irak-Güney Kürdistan'da savaş sona ermemiş, tersine işgale karşı mücadelenin giderek gelişmesine bağlı olarak biçim değiştirmiş bugüne kadar sürmüştür, sürüyor da...

Şimdi bir yılı aşan işgal sürecinde hemen hemen çatışmasız gün yaşanmadı. İşgale karşı Baas rejimi artıklarından Şii ve Sünni dinci gericilere kadar genişleyen cephenin mücadelesi ile, Irak-Güney Kürdistan'da "yeniden yapılandırmayı" gerçekleştirmek için işgalci güçlerin kendileriyle işbirliği yapmayanlara ve işgale karşı mücadele edenlere yönelik terör, baskı, katletme ve genel olarak halklara karşı saldırıları sürekli varoldu, devam ediyor.

Kimi burjuva basın-yayın organlarının aktardığı verilere göre 10 binden fazla Irak-Güney Kürdistanlı işgalci güçlerce katledilmiştir. Savaşın bittiğinin resmen ilan edildiği 1 Mayıs 2003'ten sonraki süreçte öldürülen işgalci güçlerin sayısı ise 750 civarında verilmektedir.

Özellikle ABD emperyalizminin andaki temsilcileri, başta da Bush takımı ABD'ye giden her tabutun kendi iktidarlarının aleyhine gelişmelere, asker yakınlarının tepkilerine yol açacağını bildikleri için, medyaya tabutlu yolculukların haberini yapmayı yasakladı. Daha önce ölü ABD askerlerinin tabutlarıyla ilgili bir haber yapan basın mensubunun/mensuplarının işine son verildi...

İşgalci güçlerin işgale karşı direnişçi olduğu iddiasıyla katlettiği insan sayısı belirsiz. Bunların içinde Irak-Güney Kürdistanlı olma dışında birşeyle ilgisi olmayan yaşlı insanların, kadınların, çocukların sayısı epey yüksek.

Doğrudan katletme, taciz, tecavüz dışında, Felluce, Necef gibi yerleşim alanlarında çıplak yaşamlarını kurtarmak için binlerce yoksul yerini-yurdunu terketmek zorunda kaldı, kalıyor. Bunların doğrudan suçlusu ve sorumlusu da işgalci güçlerdir.

Irak-Güney Kürdistan'da bulunan 30'dan fazla ülkeden yaklaşık 200 bin işgal ordusu dışında, işgalci güçler arasında ABD'nin askeri gücünden sonra

ikinci büyük güç olan paralı askerlerin halk üzerindeki zulmü, katliamların üzeri ise mümkün olduğunca örtülmeye, gizlenmeye çalışılmaktadır. "İsyancılarla çatıştılar" ve benzeri haberlerle kamuoyuna duyurulan kimi haberlerin perde arkasında, paralı askerlerin kadın, çoluk-çocuk demeden rastgele ateş açması, katliam gerçeği vardır.

Irak'taki paralı askerlerin varlığı ve üzerlendikleri görevler, işgalci güçlerin artık savaşı da özelleştirmeye başladıklarını göstermektedir. Kuşkusuz ki paralı asker olgusu kendi başına yeni bir şey değil. Ama Irak'taki gibi savaşın özel, paralı güçlere devredilmesi; gerek görevler bağlamında gerekse de sayının yüksekliği bağlamında yeni bir gelişmedir.

Bu durumda örneğin işgalci güçlerden ABD resmi askeri gücünü geri çekebilme, sayısını azaltma durumunda olabilir. Ama buna rağmen işgalci güç olmaktan çıkmayacaktır. Hiçbir uluslararası bağlayıcı kurala bağlı olmayan paralı askeri güçlerle keyfi yönetim sürdürülebilecektir.

Yapılan barbarlığın biçimlerini bir yazıda aktarmak kuşkusuz ki zor. Ama birkaç noktaya dikkat çekmek bile, işgalci güçlerin Irak-Güney Kürdistan'da kelimenin gerçek anlamında bir barbarlık uyguladıklarını görmeye, göstermeye yeterlidir.

En son Ebu Garip Hapishanesi'nde tutuklulara uygulanan işkencelerin gündeme gelmesiyle ve binden fazla işkence resminin medya organlarının elinde olduğu bilgisinin kamuoyuna yansımasıyla, dikkatler barbarlığın uygulandığı bir alan olan hapishanelere, işkenceye yöneldi.

Akıtılan timsah gözyaşları, göstermelik "özür" dilemeler, suçun şu ya da bu askeri yetkiliye çıkarılmaya çalışılması vb. tavırlar gerçekte Irak-Güney Kürdistan'da işgalci güçlerin gün be gün uygulamakta olduğu barbarlığın üzerini örtmek içindir. Tüm emperyalistlerin "demokrasi" dedikleri şey, ezilen halklara yönelik baskı, terör, zulümdür. İşgaldir, işkencedir!

Burjuva demokrasisine umut bağlayanların işçi ve emekçilerin bilincini kararttığı; burjuva demokrasisinin ezilenlerin kurtuluşu için değil, ezenlerin iktidarını korumak, sürdürmek için varolduğu; burjuva demokrasisinin, burjuvazinin işçiler, emekçiler üzerindeki diktatörlüğü olduğu, gerçeklere gözlerini kapatmayan herkesin görebileceği kadar açıktır.

Bu gerçekler, normal yerleşik bir burjuva demokrasisinin yaşandığı tüm ülkeler

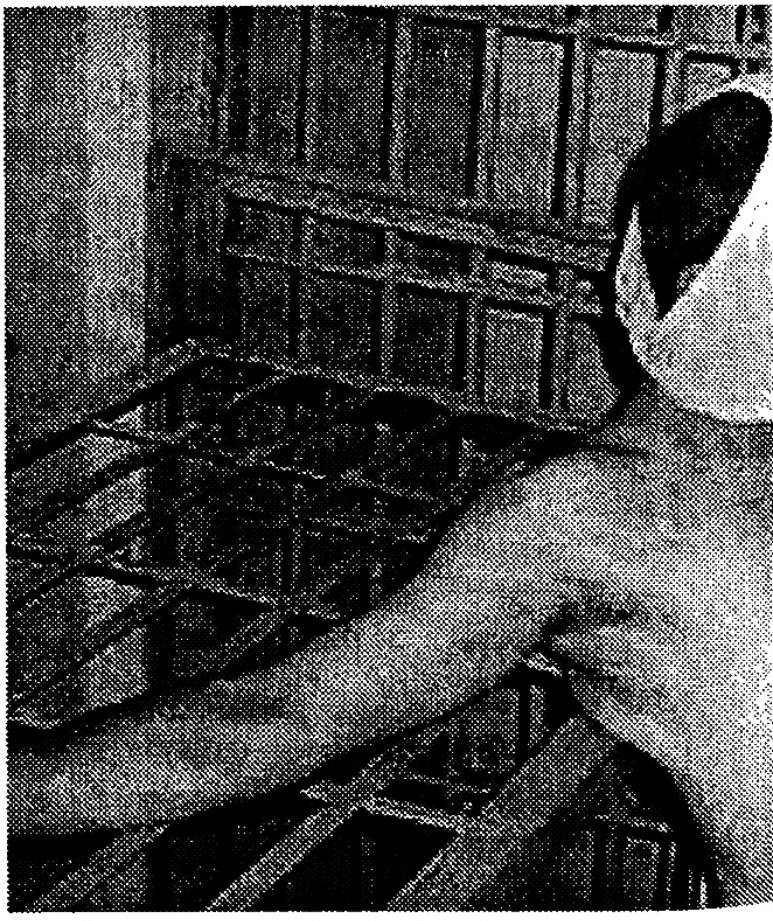

için geçerlidir. İşgal edilmiş bir ülkede ise, işgalci güçlerin egemenliğinde uygulanacak ve uygulanmakta olan burjuva demokrasisi bile değildir, olamaz da.

İşgal etmenin kendisi, işgalci güçlerin sözkonusu ülkeye zorla, yani o ülkenin halkının –en azından önemli bir bölümünün– iradesine rağmen o ülkeye girdiğini; ülke halkına/halklarına egemen olmaya çalıştığını ifade etmektedir. Zorla bir ülkeye hakim olmak ise ancak ve ancak o ülkenin halkına karşı şiddete başvurmakla, baskı ve zulüm gerçekleştirmekle mümkün olabilir. O da tabii ki güçleri yeterse!

Bu bağlamda ele alındığında gün ışığına çıkan işkenceler işgalin doğal bir parçasıdır. "Sınırsız özgürlük" harekâtının, Irak-Güney Kürdistan'a "özgürlük" götürme harekâtı değil, ABD emperyalizminin ve müttefiklerinin işgal özgürlüğü, talan özgürlüğü vb. emperyalist yayılmacılık özgürlüğü harekâtı olduğu gerçeğinin bilinçlere kazınması gerekiyor. Bunun da ötesinde, işkencenin kapitalist-emperyalist sistemin barbarlığının doğrudan bir parçası olduğu gerçeği de bilince çıkarılmak zorundadır.

"Yeniden yapılanma" bağlamında işgalci güçlerin attıkları ilk adımlardan biri sömürge valisine bağlı olan Geçici Yönetim Konseyi'ni oluşturmak oldu. Geçici Yönetim Konseyi'nin oluşturulması da işgalci güçlerin sorununu çözemedi, işgale karşı mücadele giderek gelişti.

Irak-Güney Kürdistan'da ulusal ve dini kesimler arasındaki çelişkilerin ortadan kaldırılmasının Saddam rejiminin yıkılması kadar kolay olmadığı gerçeği her geçen gün daha da açığa çıktı.

Bu zorluklar işgalcilerin "geçiş takvimini" gündeme getirmelerine yol açtı. "geçiş takvimi" ise en başından itibaren birçok kez değiştirildi.

Yaklaşık yarım yıllık bir süreçte "geçiş

takvimi"nde öngörülenlerden gerçekleştirilen tek şey, geçici anayasanın 8 Mart 2004 tarihinde kabul ettirilmesi oldu.

Geçici anayasa tartışmalarında da ulusal sorun ve dini kesimler arasındaki farklılıklar gündeme geldi ve ABD emperyalizminin dayatmasıyla onaylansa da, geçici anayasadan hiçbir kesim tam memnun olmadı.

Özellikle Şii ve Sünni kesimin işgale karşı mücadelesi yoğun çatışmaları gündeme getirdi. Sömürge valisi Bremer'in talebiyle Geçici Yönetim Konseyi'nde yer alan kimi dinci temsilcilerden üç bakan istifa etti -siz istifa ettirildi diye okuyun! Bir yandan bunlar olurken, diğer yandan da Baas rejimi artıklarıyla pazarlıklar yürütülmeye başlandı. Dün doğrudan Saddam'ın hizmetinde yer alanların, yarın Irak'taki şu ya da bu yetkili kademeye, göreve atanması kimseyi şaşırtmamalıdır.

Geçici anayasanın kendisine gelince:

Adı üzerinde, geçici anayasa. Bu anayasa 1 Temmuz 2004 tarihinde oluşturulmak istenen yönetimin işbaşı yapmasıyla yürürlüğe girecek ve şimdilik tarihi ertelenen ve 2005 yılında yapılması düşünülen seçimlere kadar yürürlükte kalacaktır.

Yönetim olarak devlet başkanı, iki yardımcısı, başbakan ve kabineden oluşacak. Resmi dini İslam ve İslam Irak anayasasının dayanaklarından biri olacak. Her ne kadar diğer dinlere özgürlük vaad edilse de, 30 Haziran'dan sonra oluşturulacak yönetimin çıkaracağı hiçbir yasa İslama aykırı olamayacak!

Federalizm üzerinde esas olarak anlaşılsa da, bu sonuçta 18 eyaletin kararına bırakılıyor. Sonuç olarak federasyonun nasıl olacağı daimi anayasaya bırakılmış durumda. Güney Kürdistan'ın savaş öncesi konumu şimdilik korunuyor. Üç eyalette Kürt özerk yönetiminin oluşturulması kabul ediliyor. Ama Kürtlerin Kerkük gibi kentlerin Kürt federasyonu, ya da özerkliği bölgesi içine katılması gerektiği talebi, kabul edilmemiş, sorun şimdilik ertelenmiştir.

Kürtler lehine olan esas şey anayasadaki veto hakkıdır. Yani herhangi bir seçim ya da referandumda Kürtlerin istemediği bir sonucun çıkması durumunda Kürtlerin bu sonucu kabul etmeme, veto etme hakkı vardır. Özellikle Arap milletinden dinci kesimin karşı çıktığı noktalardan biri budur. Bu yüzden de anayasanın onaylanması gecikti. Sonuçta, yukarıda da belirttiğimiz gibi, sömürge valisinin dayatmasıyla "şimdilik" kaydıyla anayasa dinci kesim tarafından da imzalandı.

Bu anayasal hak dışında Kürtçenin, Arapçanın yanısıra resmi dil olarak kabul görmesi de Kürtlerin lehine olan bir gelişmedir.

Anayasa metni elimizde yok. Ama basına yansıdığı kadarıyla esas yönleri bunlar. Bunun dışında kadınlara mecliste %25 oranında kontenjan ayrılacağı, ifade ve toplantı özgürlüğü vb. haklar olduğu ifade edilmektedir.

Azınlıklar bağlamında ise söylenen şey, haklarının korunduğu yönünde. Yine basına yansıdığı kadarıyla Yezidiler, Romanlar ve adı fazla öne çıkmayan diğer azınlıkların hakları sözkonusu bile edilmemektedir. Esas olarak Türkmen, Asuri/Süryani gibi sayısı diğer ulusal azınlıklardan fazla olanlar sözkonusu edilmektedir. Sonuçta belirleyici olacak

olan daimi anayasada garanti altına alınacak olan haklardır.

Gidişat, daimi anayasanın geçici anayasadan daha çok İslamın etkisinde olacağına işaret ediyor. Güney Kürdistan bağlamında da özellikle Kerkük ve benzeri kentlerin Kürt özerk bölgesine katılıp katılmayacağı meselesi güncelliğini koruyacaktır. Ayrıca Kürtlerin merkezi hükümetin izni olmadan kendi bölgelerinde milis gücü –peşmerge– bulunduramayacağı yönlü tespit ise, Kürtlerle merkezi hükümet arasındaki çelişkilerden biri olacaktır. Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonra gelişmelerin hangi yönde olacağını hep birlikte göreceğiz.

Nereden bakılırsa bakılsın çelişmelerin varlığını sürdürdüğünü, hatta bu çelişmelerin, özellikle de işgalin son bulması koşullarında iç çatışmalara dönüşebileceğini, bunun ihtimal dahilinde olduğunu bilince çıkarmak gerekiyor.

"Geçiş takvimi"nde 30 Haziran'dan sonra yönetimin 1 Temmuz'dan itibaren Iraklılara devredilmesi düşünülse de, işgale karşı mücadelenin kelimenin gerçek anlamında bir savaş biçimine bürünmesi, işgalcilerin hesaplarını zorlamaktadır.. Yönetimin devrinin ertelenmesi de ihtimal dahilindedir. Daha önce askeri güç sayısını azaltacağını açıklayan ABD emperyalizmi, bu kararını değiştirerek en azından 2005 yılının sonuna kadar 130 binden fazla askeri gücünü koruyacağını ilan etti.

ABD emperyalizminin ilan ettiği konulardan biri de "Büyük Ortadoğu Projesi" (BOP) adını verdiği proje oldu. Irak-Güney Kürdistan'daki hesaplarının istedikleri gibi tutmaması koşullarında dikkatleri başka yönlere çekmeye de hizmet eden BOP, ABD emperyalizminin yayılmacılığının açık ilanıdır.

Kısaca aktarmak gerekiyorsa, ABD emperyalizmi 22 Arap devletini; Türkiye, İsrail Afganistan ve Pakistan'ı kapsayan bir bölgeye "demokratik reform" ihraç etmeyi öngörüyor. Bölgede kendi nüfuz alanını daha da genişletmek ve egemenliğini iyice yerleştirmek için de düşünülen bu projenin ana hatları basına yansıdığı kadarıyla şöyledir:

"– Plana mali desteğin sağlanması için, Avrupa'da 2. Dünya Savaşı sonrasında yürürlüğe konulan 'Marshall Planı' benzeri bir model olarak düşünülen Ortadoğu Kalkınma Bankası kurulacak.

– 2010'a kadar Ortadoğu'da okur-yazar oranı yüzde 50 artacak.

– Batılı klasikler Arapça'ya çevrilecek. Okur-yazar nesil yaratılacak.

– Küçük girişimcilere özellikle de kadınlara toplam 500 milyon dolar yardım yapılacak.

– Okur-yazarlık ve bireysel refah artarken, aşırı dincilik, terörizm, uluslararası suç ve yasadışı göçün de azalması bekleniyor." (Hürriyet, 29 Şubat 2004)

Haziran ayında ABD'de yapılacak G-8'ler toplantısına sunulması beklenen projede bu noktaların yer alması bekleniyor. Kuşkusuz ki bu proje emperyalist yayılmacılığın bir projesi olduğu gibi, ABD emperyalizminin doğrudan savaş yürütmekle içine girdiği zorluklardan, Irak-Güney Kürdistan deneyiminden "ders" çıkardığı, taktik değişikliğine gittiğini gösteren bir projedir de aynı zamanda...

Bu projeye karşı olduğunu açıklayanların başında ise Mısır, İran ve Suudi Arabistan oldu. Mısır devlet başkanı Mübarek: *"Kim herhangi bir topluma ya*

da bölgeye dışarıdan çözüm ya da reform empoze edilebileceğini düşünüyorsa yanılgı içindedir." (aynı yerden) yönlü tavır takındı ve sözkonusu ülkelerdeki değişimin dıştan değil içten gelmesi gerektiğini savundu.

Öyle ya da böyle, ezilen halkların emperyalist projelerden herhangi bir çıkarı yoktur. Her emperyalist proje, ezilen halklar için sadece ve sadece daha fazla baskı, sömürü, ezilme vb. vb. anlamına gelir. Tüm emperyalist projelere karşı olduğu gibi bu projeye karşı da mücadele etmek, bu projeleri üreten sisteme son vermek tüm ezilen halkların, işçilerin, emekçilerin görevidir.

HEWLER KATLİAMI...

Bilindiği gibi Şubat ayı başında Güney Kürdistan'ın Hewler kentinde "Kurban Bayramı" bayramlaşmaları sırasında KDP ve YNK'nin bürolarına yönelik intihar eylemleri gerçekleştirildi. Kimi önde gelen Kürt önderlerinin yanısıra, yaşlı-genç, kadın-erkek, çoluk-çocuk, orada sadece bayramlaşma amacıyla bulunan insanlar da yaşamını yitirdi.

Sözkonusu eylemin kimler tarafından ve hangi amaçla yapıldığı üzerine değişik tartışmalar yürüdü. Basında kimi spekülasyonlar yapıldı. Yapılan kimi spekülasyonlara hizmet eden maddi ortamın varlığına rağmen, siyasi mücadelede takınılan, takınılacak tavırlar spekülasyonlar temelinde olamaz, olmamalı. Biz spekülasyon temelinde tavır takınmayı reddediyoruz. İspat edilmeyen bir noktada "bu şudur, şöyledir" demek devrimci, komünist tavıra uygunluk arzetmiyor.

Spekülasyonlar temelinde siyaset yapma yerine biz hem eylem biçimi hakkındaki tavrımızı hem de komünistlerin andaki görevini bilince çıkarma amacıyla, Bolşevik Partizan sayı 146'da konuyla ilgili takınılan tavrı aynen aktarıyoruz.

"Diğer yandan direniş içinde yer alan güçlerin sorumluluğunu üzerlendiği söylenen kimi eylemler bağlamında da şunları söylemek istiyoruz:

Biz komünistler doğru bir amaç için, her türlü araç mübahtır anlayışının doğru bir anlayış olmadığını biliyor ve söylüyoruz. Tersine Engels'in bir bağlamda söylediği gibi "Araçların kötülüğünden amacın kötülüğüne varmanın mümkün" olduğunu söylüyoruz.

Biz hiç bir amacın, herhangi bir eylemin yapıldığı alanda tesadüfen bulunan insanları hedefleyen, askeri hedef-sivil hedef ayrımı yapmaksızın, iyi gürültü çıkarmak için mümkün olduğunca çok kişiyi öldürmeye yönelen eylemleri haklı çıkaramayacağını söylüyoruz.

Bu gibi eylemler bu gibi eylemleri düzenleyenlerin gelecek için toplumsal projesinin insanı merkeze koymak gibi bir derdi olmadığının da bir işaretidir.

Devrimcilik adına, sosyalistlik, komünistlik adına, ya da antiemperyalist mücadele adına bu gibi eylemlere sahip çıkılması bütünüyle yanlıştır.

Somut olarak Irak bağlamında bundan kısa bir süre önce Hewler'de, Kurban Bayramı için bayramlaşmalar sırasında, KDP ve KYB'nin bürolarında iki intihar eylemi gerçekleştirildi. Bu eylemlerde 100'den fazla insan hayatını yitirdi. 100'lerce insan yaralandı. Bürolar savaş alanına döndü.

Kürt milliyetçisi örgütlerin bir bölümü

eylemi "Kürtlerin özgürlük mücadelesine yönelen, KDP ve KYB'nin federasyon mücadelesine yönelen Kürt düşmanı" bir eylem olarak nitelendirerek eylemin adresi olarak TC'yi gösterdi. Faşist Türk devleti sözcüleri derhal bu suçlamayı red ettiler.

Ardından eylemi islamcı bir Kürt örgütünün –ABD'nin kamplarını bombaladığı örgütün– bir bölümünün üzerlendiği bilgileri burjuva medyada duyuruldu.

Biz Hewler'de yapılan gerçek anlamda eylem alanında olan herkesi hedefleyen, mümkün olduğunca çok insan öldürmek için bayramlaşma anını seçen eylemi, bu eylem kim tarafından yapılmış olursa olsun bir toplu kıyım eylemi, bir katliam olarak adlandırıyor ve mahkum ediyoruz.

Bu eylem Türk faşistleri tarafından gerçekleştirildi ise, onun Kürt düşmanı niteliği açıktır. Böyle bir eylemi TC'nin kendi yapmasa bile, destekleme, körükleme vb. ihtimali yüksektir.

Eylem Irak direnişi içinde yer alan, bir Kürt-İslam örgütü tarafından emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadele kafasıyla gerçekleştirildi ise, böyle bir eylem yine yanlıştır. Evet KYB ve KDP bugün Irak'ta somut olarak işgalci güçlere –kendi milliyetçi hesaplarıyla– işbirlikçilik etme konumundadırlar ve bu konumlarıyla antiişgal mücadelesinin hedefleri içindedirler. Fakat bu örgütleri hedefleyen bir askeri eylem de hedef gözetilerek yapılmak zorundadır. KDP ve KYB ile ilgisi olsun olmasın, bu örgütler içinde ve çevresinde konumu ne olursa olsun mümkün olduğunca çok insanı öldürmeye yönelik bir eylem hiç bir gerekçeyle haklı çıkarılamaz, devrimcilik, antiemperyalist mücadele, işgale karşı mücadele vb. adına savunulamaz. Bu tip provokatif eylemler sonuçta halkları birbirine düşman etmeye, burjuva milliyetçi örgütlerin kendi tabanını da kemikleştirmeye yarar. İşgale karşı mücadelenin bu tip eylemlerle güçlendiğini, güçleneceğini düşünenler varsa, yanılmaktadırlar. Bu tip eylemler, kitleler açısından işgale karşı mücadeleye var olan sempatiyi de yıkmaktadır. Milliyetçi örgütlerin etkisinde olan Kürt emekçi yığınları açısından, bu eylem kesinlikle "Kürtlere karşı" eylem olarak kavranacak bir eylemdir.

Hewler'deki katliam bir kez daha, Irak'taki durumun tek boyutlu yaklaşımlarla çözümlenemeyecek kadar karmaşık olduğunu, bir dizi çelişmenin içiçe girdiğini ve eğer sorunlara sınıf pusulasıyla, marksist-leninist olarak yaklaşılmazsa, kolaylıkla yanlış pozisyonlara düşüleceğini gösterdi, gösteriyor.

Pozisyonlar, ya Hewler katliamının suskunlukla geçiştirilmesi; ya Hewler katliamının mahkum edilmesi, fakat KYB ve KDP'nin objektif olarak işbirlikçi konumunun gözlerden gizlenmesi; ya da bir başka uçta Hewler katliamının "işgale ve işbirlikçilere karşı mücadele"nin gereği olarak savunulması biçiminde belirginleşiyor.

Tabii ki "pratik siyaset" adına pratikte emperyalizmin demokrasi ve özgürlük getireceğini söyleyen bir çizginin peşine takılmak, objektif olarak emperyalizmin işbirlikçiliğini yapmak; ya da emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadele adına, bu mücadele içinde yer alan güçlerin amaçlarını, hedeflerini sorgulamamak, onları kayıtsız koşulsuz

desteklemek; bizim savunduğumuz komünist alternatifi savunmaktan daha kolay ve kısa vade açısından daha "sonuç alıcı"dır. Hele hele komünist ve devrimci hareketin güçsüz olduğu bugünkü dönemde, bizim söylediklerimiz hiç "pratik" ve kısa vadede "sonuç alıcı" değildir. Fakat doğru olan budur.

Doğru siyaset er geç kitleleri kucaklayacak, maddi güç haline gelecektir. Yılmadan, usanmadan kitlelere doğru siyaseti taşımak görevimizdir." (sayfa 41-43)

***

GÜNEYBATI KÜRDİSTAN...

Bilindiği gibi Suriye devleti, Kürdistan'ın Güneybatısını ilhak eden sömürgeci bir devlettir. Bu sömürgeci güç Kürdistan'ı ilhak, işgal eden diğer sömürgeci –Türkiye, Irak, İran– devletlerinin yaptığı gibi işine geldiğinde Kürt ulusal meselesini diğer sömürgeci güçlere karşı kullanmaktadır. Ama aynı zamanda, yine diğer sömürgeci güçler gibi, Kürt ulusunun herhangi bir örgütlülüğüne, Kürtlerin kendi haklı demokratik haklarını savunmalarına karşı diğer sömürgeci güçlerle birlikte hareket etmektedir.

Kısa süre önce Türkiye'ye yaptığı "tarihi" ziyaret sırasında Esad'ın, Güney Kürdistan'da bir Kürt devletinin, yönetimin oluşmasının, TC gibi kendilerinin de "kırmızı çizgisi" olduğunu açıklaması, bunun da ötesinde diğer ülkelere de benzeri tavır takınmaları yönünde çağrı yapması sadece bir örnektir.

ABD'nin ilan ettiği "şer ekseni" içinde yer alan Suriye, aynı zamanda ABD'nin bölgedeki en yakın müttefiki olan İsrail ile de barışık değil. Kendilerine yönelen tehditleri mümkün olduğunca alttan alan ve ABD emperyalizmini "yumuşatmaya" çalışan tavırları, TC'nin arabuluculuğuyla gönderilen "görüşerek sorunları çözelim" yönlü mesajlar vb. çabalar ABD yönetimini yeterince ikna etmiş değil.

Irak'ta Saddam/Baas rejiminin yıkılmasıyla, Suriye Baas rejiminin yakın dayanaklarından biri de ortadan kalktı.

Irak-Güney Kürdistan'da Saddam rejiminin yıkılması ve Güney Kürdistanlı Kürtlerin Baas/Saddam rejimine karşı cephede yer almaları Suriye-Güneybatı Kürdistan'a da etkide bulundu. Baas rejimi ve Kürtler... Suriye Irak'ın bir aynası gibi.

Suriye'de Baas rejimi yanlıları Saddam'dan yana tavır takınırken, Güneybatı Kürdistanlı Kürtler Barzani başta olmak üzere Güneyli Kürtlerden yana tavır takınıp kendi demokratik hakları için mücadele etmenin gerekliliğinin bilincine daha fazla varmaya başladılar. Bunun bir göstergesi olarak da Güneyli Kürtlerle değişik biçimlerde dayanışmaya başladılar.

Suriye devletinden ise, çatışmalı ya da isyancı biçimde olmasa da kendi en basit demokratik haklarını talep etmeye yöneldiler.

Güneyli Kürtlerin Saddam rejimine karşı ABD emperyalizmi önderliğindeki ittifakta yer alması sonucu Kürtlerin, kimi Pan-Arap ve islamcı kesimlerce "Siyonizmin ajanları", "emperyalizmin beşinci kolu" vb.olarak damgalanması, Güneybatı Kürdistanlı Kürtlere karşı düşmanlığın, saldırganlığın gündeme gelmesine de hizmet etti. Bunun doğru-

dan yansıması ise Qamişlo'da oynanması gereken bir futbol maçı öncesinde yaşandı.

Maç, Dêra Zorê takımıyla Cihad takımı arasında oynanacaktı. Qamişlo'ya takımlarını desteklemek için geldiği söylenen milliyetçi Arapların kentte yürüyüş düzenleyip Kürt esnafın işyerlerine saldırması; futbol sahasına silahlarıyla bırakılması; Saddam'ın posterlerini çıkararak "Yaşasın Saddam, Kürtlere ölüm", "Kanımızla, canımızla seninleyiz ey Saddam" vb. sloganlar atması, bunların gerçekte futbol seyretmeye değil Kürtlere saldırmaya geldiklerine işaret ediyordu.

Bu tavırlara karşı Kürtlerin *"Canımızla, kanımızla seninleyiz ey Barzani"* ve kimi Kürtlerin de *"Yaşasın Bush", "Bush için hayatımızı feda ederiz"* vb. sloganlar atması ertesinde stadyumda Kürtlerin bulunduğu bölüm yaylım ateşine tutuldu... Stadyumdaki bu yaylım ateş ve izdiham sonucu ölenlerin sayısı 18, yaralıların sayısı ise 200 olarak verildi. (Sözkonusu bilgiler, 14 Mart tarihli Hürriyet ve diğer gazetelerden alındı.)

Yaşanılan bu katliam, sonraki günlerde hemen hemen tüm Güneybatı Kürdistan'da ve Suriye'nin başkenti Şam'a kadar genişleyen bir isyanı, protestoları ateşledi...

Türk basınının "Kürt-Arap çatışması" olarak göstermeye çalıştığı gelişmeler, gerçekte Kürt-Arap çatışması değil Baas rejimi yanlıları ve onları destekleyen sömürgeci Suriye devletinin kolluk güçleri ile saldırıya uğrayan Kürtler arasındaki çatışmaydı.

Qamişlo ya da diğer yerleşim alanlarında protestocu Kürtler, protestolarını Arap halkına değil, devlete, devletin kolluk güçlerine ve devletin resmi binalarına karşı yönelttiler. Baascıların Arap milletinden olması, çatışmaların Kürt-Arap çatışması olduğu yönlü tezi doğrulayan bir olgu değildir.

Yine kimi Kürtlerin Bush lehine, ABD lehine slogan atması da, Güneybatılı Kürtlerin ABD emperyalizmi tarafından kışkırtıldığı yönlü tezi ispatlayan bir şey değildir. ABD emperyalizmi kuşkusuz ki "şer ekseni" içinde ilan ettiği Suriye'ye karşı bu olayları ve evet Kürtleri de kullanmaya çalışacaktır, çalışmaktadır. Fakat Qamişlo katliamı ve ardındaki gelişmelerin ABD'nin eliyle ve Kürtlerin kışkırtılmasıyla meydana geldiğini söylemek sadece bir varsayımdır, gerçeğin dile getirilmesi değildir.

Görgü tanıklarının basına yansıyan ifadelerinde olayların örgütlü biçimde gerçekleştiği ve devletin kolluk güçlerinin de Kürtlere saldıranlara destek verdiği, olayların çıkması ertesinde de bizzat kolluk güçlerinin Kürtlere saldırıya geçtiğini ortaya koymaktadır.

Devletin kolluk güçleri başta Qamişlo olmak üzere Güneybatı Kürdistan'da terör estirdi. Baskıları protesto eden Kürtler son yılların en yoğun katılımlı ve mücadeleci eylemlerini gerçekleştirdiler. İlan edilen sıkıyönetimi dinleyen yoktu... Devlet binaları, polis karakolları ve diğer resmi devlet binalarına saldırıldı, yer yer binalar ateşe verildi. Birkaç gün süren eylemlere katılan insan sayısı toplam olarak 600 ile 700 bin arasında verilmektedir. Bu, Güneybatı Kürdistan'da yaşayan Kürtlerin yaklaşık üçte birinin eylemlere katıldığına işaret etmektedir. Sonuçta ortaya çıkan bilanço,

çatışmalarda çoğunluğu Kürt olmak üzere 100 civarında insanın öldüğü, 2000 civarında Kürdün tutuklandığı –önemli bölümünün de işkenceden geçirildiği– sayısı belli olmayan ama yüzlerle ifade edilen yaralı insan...

Kuşkusuz ki başka gelişmeler de vardı... Bunlardan biri Suriye devlet yetkililerinin ilk kez Kürtlerle, "12 Kürt parti ve örgütle" görüşmesi oldu. Sözkonusu görüşme talebinin hükümet tarafından geldiği bilgisini veren Suriye Demokratik Birlik Partisi yetkilisi Abdülselam Rahman, görüşmede Kürt tarafının dile getirdiği görüşleri şöyle aktarmaktadır:

"Toplantıda Kürt örgütleri yaşanan olayların nedeninin futbol maçındaki kavga olmadığını, asıl olarak Suriye'de bir Kürt sorununun bulunmasından kaynağını aldığını belirttik. Suriye'de Kürt sorununun çözümü için Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarının sağlanması gerektiğini vurguladık. Sorun sadece buradaki bir kısım Kürdün nüfus cüzdanının olup olmadığı değil, asıl olarak buradaki Kürtler üzerinde geçmişten beri devlet kaynaklı büyük bir baskı siyaseti yürütüldüğünü kaydettik." (Özgür Politika, 18 Mart 2004)

Abdülselam Rahman, Suriye hükümetinin temsilcilerinin ise olayların arkasında ABD'nin parmağının olduğunu, Kürtleri onların kışkırttığını ve kendilerinden Newroz'da kitlesel eylemlere girişmemelerinin talep edildiği bilgisini de aktarmaktadır.

Daha sonraki dönemde ise bu görüşmeye katılan 12 örgüt temsilcileri ortak bir rapor hazırlayarak şu talepleri dile getirdiler:

"– Tüm askerlerin bölgeden çekilmesi. Köylerde ve sokaklarda kimlik kontrollerinin keyfice yapılmaması,

– Baas Partisi mensuplarının ellerindeki silahların geri alınması ve aşiretlere dağıtılmış silahların toplatılması,

– Gözaltına alınan herkesin serbest bırakılması ve bir daha gözaltıların ve baskıların yaşanmaması,

– Kürtlere karşı radyo ve televizyonlarda sürdürülen propagandaların kesilmesi,

– İşkence görenlerin ve zarara uğrayanların maddi ve manevi zararlarının karşılanması,

– Kürt sorununa demokratik çözüm getirilmesi." (Özgür Politika, 25 Mart 2004)

Gerçekleşip gerçekleşemeyeceğinden bağımsız olarak tüm bu talepler haklı taleplerdir. Bunun için mücadele de haklıdır. Kürt ulusal sorununa demokratik çözüm getirilmesi hakkında bilince çıkarmak istediğimiz esas şey, sömürgeci Suriye devletinin varlığını sürdürdüğü sürece ve ölçüde, sömürü sisteminin hükmettiği koşullarda Kürt ulusal sorununa gerçek demokratik bir çözüm gelmez... Hele hele bunu sömürgeci ve sömürücülerden beklemekse hiç olmaz bir şeydir.

Önemli gelişmelerden biri de gerek Hewler katliamına karşı gerekse de Qamişlo katliamı ve sonrasındaki gelişmeler karşısında Kürdistan'ın "dört" bir yanında ve yurtdışında takındıkları tavır oldu.

Her iki olay ertesinde takınılan tavırlarla Kürtler bir ulus olduklarının bilincine her zamankinden daha fazla vardıklarını gösterdiler...

***

KUZEY KÜRDİSTAN-TÜRKİYE...

YEREL SEÇİM SONUÇLARI...

Bilindiği gibi yerel seçimler 28 Mart'ta yapıldı. Seçimlere katılım 3 Kasım 2002 genel seçimlerine oranla daha da düşük oldu. 30 Mart tarihli Hürriyet gazetesinin verilerine göre katılım % 70 oranında gerçekleşti. 3 Kasım 2002 seçimlerinde oran % 79 idi. Seçmen sayısına göre ele alındığında 43.523.939 seçmenden yaklaşık 13 milyonu seçimlere katılmadı.

Seçimlere katılıp oy kullananların geçersiz sayılan oyları da bu orana katıldığında seçmenlerin üçte ikisinin kimseyi seçmediği durumu ortaya çıkmaktadır. Seçime katılmayanlar tek başına ele alındığında bile, bu yerel seçimler somutunda –ki yerel seçimlerde çoğu yerde parti seçmekten çok kişiyi seçme durumu yaşanmaktadır– seçmenlerin önemli bir bölümünün seçimlerden herhangi bir beklentisinin olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Kuşkusuz ki bu kesimin içinde de farklılıklar vardır. Kimi tembellikten, tepkiden, kimi gerçekten kimseden olumlu yönden birşeylerin değiştirileceğine inanmadığından, kimi de bilinçli olarak boykot tavrını takınmıştır. Buna rağmen ama bu kitle sistemden beklentisi en az olan ve sistemden daha kolay koparılabilecek bir kitledir. Devrimcilerin, komünistlerin işin bu yanını bilince çıkarmaları gerekir. Ama bunu sistemden bir kopuş olarak değerlendirmek de –kimi devrimci kesimlerin yayın organlarında böylesi değerlendirmeler yapıldı– abartılı ve yanlış bir değerlendirmedir.

Seçmenin yaklaşık üçte ikisinin seçimlere katılmaması ve geçersiz oy kullanması olgusuna rağmen, seçmen kitlenin büyük bölümü, halkın büyük çoğunluğu hâlâ seçimlerde çözüm aramaktadır.

Seçimlerin galibi hükümet olup da iktidarda olmayan AKP oldu. İl Genel Meclisi bağlamında geçerli oyların % 42'sini alan AKP, 57 ilin belediye başkanlığını kazandı. İlçe belediye başkanları köy ve mahalle muhtarlıkları vb. bu hesap içinde değil. AKP böylece iktidar mücadelesinde konumunu biraz daha güçlendirdi.

Seçimler öncesindeki seçim kampanyalarına bakıldığında, AKP'nin seçimlerden birinci parti olarak –hem de diğerlerine büyük fark atarak– çıkması, gerçekte diğer tüm partilerin yenilgisi anlamına geliyor. DYP ve MHP'nin 3 Kasım 2002 seçimlerine göre oylarını artırması da bu gerçeği değiştirmemektedir.

Şöyle ki, seçim kampanyası AKP'ye muhalefetin tavrı sonucu AKP hükümetinin 17 aylık icraatının onaylanıp onaylanmayacağının referandumuna dönüştürüldü adeta. AKP'nin seçimlerden hem mutlak oy sayısını hem de oranını artırarak kazançlı çıkması, sözkonusu muhalefetin, diğer bir deyimle statükocuların yenilgisidir de aynı zamanda. CHP liderinin "biz ikinci parti olduk, başarılıyız" yönlü açıklamaları züğürt tesellisinden başka bir şey değildir.

Seçimlere katılan diğer partiler içinde öne çıkarmak istediğimiz kesim SHP çatısı altında seçimlere giren "Güçbirliği"dir. Bu kesim dışında "sol" adına seçimlere katılanların –biz "sol" içinde DSP ve CHP gibi partileri saymıyoruz– oy oranları yine bindelerle hesaplanmaktadır.

Bunların aldıkları oy sayısından çok,

yaptıkları propagandaların içeriği önemliydi. Bazı devrimci örgütleri dışta tutarsak, "sol"un büyük çoğunluğu bu seçimlerde de devletin "demokrasicilik" oyununa hizmet eden bir konumda olduklarını tespit etmek gerekiyor.

SHP çatısı altında seçimlere giren "Demoratik Güç Birliği"ne gelince: Seçimlerde % 5'lik bir oranla yetinme durumunda kaldı. Bu oran, DEHAP'ın 3 Kasım 2002 seçimlerinde SHP ve ÖDP'nin içinde olmadığı blokla aldığı % 6.2'lik oy oranından azdı.

Buna bağlı olarak daha önce DEHAP'ın elde tuttuğu il belediye başkanlıklarından Van, Siirt, Ağrı ve Bingöl belediye başkanlıklarının AKP'ye geçmesi gerçeği de gözönüne alındığında, güçbirliğinin seçimlerden yenilgiyle çıktığını tespit etmek hiç de abartılı bir şey olmaz.

Seçimlerden sonra bu sonucun "suçluları" arandı ve kimileri buldu da! SHP lideri Murat Karayalçın efendi Kuzey Kürdistan'da Kürt milletinden seçmenlerin kemalistlere, özellikle de statükocular-a karşı tavır takındığı gerçeğinin üzerini atlayarak suçu Barzani ve Talabani'ye yüklemeye çalıştı. Karayalçın'a göre Barzani ve Talabani ***"Kemalist SHP ve Murat Karayalçın'a oy vermeyin"*** şeklinde propaganda yapmıştı ve bu yüzden oy oranları düşmüştü...

Ne diyelim? Eğer gerçekten Barzani ve Talabani ***"Kemalist SHP ve Murat Karayalçın'a oy vermeyin"*** diye propaganda yapmış ve Kuzeyli Kürt seçmenler de bu propagandadan etkilenip SHP ve Karayalçın'a oy vermemişse, iyi bir iş yapmışlardır. Bu olgu ise Barzani ve Talabani bu seçimler somutunda hem DEHAP hem de KONGRA-GEL'den daha iyi, daha doğru tavır takınmışlardır.

Fakat "Rojname" dergisinde böyle bir tespit yapılmış olsa da Kuzeyli Kürt seçmenin Güney Kürdistan'da yayınlanan bu derginin propagandasından –okuma olanağının kısıtlılığından da olsa– fazla etkilenmediğini tespit etmek daha da gerçekçidir.

Kuzey Kürdistanlı seçmenin güçbirliğine verdiği oyun 3 Kasım 2002 seçimlerinden daha az olmasının perde arkasında, güçbirliğinin statükocu kemalist, antiAKP'ci bir konumda olması gerçeği vardır. Her ne kadar güçbirlikçiler "Kürt meselesinin demokratik çözümü bizimle gerçekleşir" deyip, güçbirliğini eleştirenleri "Kürt meselesinin çözümünü istemeyenler" diye suçlasalar da, güçbirliğinin Kürt ulusal meselesine "demokratik çözümü"nün ne olduğu, Karayalçın'ın Amed'deki ve diğer Kuzey Kürdistan şehirlerinde dile getirdiği ***"Biz bir milletiz, bir devletiz, bayrağımız bir, bizi bölemezler"*** anlayışında ortaya çıkıyordu...

İşte bu anlayışı Kürt milletinden seçmene" demokratik çözüm" adına satmaya çalışanlar, Kürt halkının Karayalçın gibi, Kürdistan'daki katliamlara ortaklık etmiş, Kürtleri göçe-sürgüne gönderme politikalarında başbakan yardımcılığı gibi üst düzey görevlerde yer alan bir kişiye ve onun liderliğini yaptığı

partiye oy vermeyeceklerini hesaba katmamışlardır ve yanılmışlardır.

En azından kendi ulusal kimliğinin bilincinde olan ve en basit demokratik haklarını isteyen kesim, güçbirliğine oy vermeyerek –aslında SHP'siz seçimlere katılması durumunda oy verecekleri partiyi– DEHAP'ı da uyarmışlardır.

Bu güçbirliği kamuoyuna yayınladığı deklarasyonda; SHP'yi de "emekten, demokrasiden, barıştan, özgürlükten yana olan" bir parti olarak göstermekle emekçilerin bilincini karartmış, Kemalizmin has partilerinden birini halka şirin göstermeye çalışmıştır.

Bunun da perde arkasında DEHAP'ın Kemalizmle barışık olması gerçeğidir. PKK'den KONGRA-GEL'e uzanan yolda Abdullah Öcalan'ın belirlediği çizgiye paralel yol alan DEHAP, Öcalan'ın çizdiği yolda resmen olmasa da, pratik olarak yürümektedir. Güçbirliği içinde SHP ve CHP'nin de yer alması gerektiği siyaseti KONGRA-GEL'in de desteklediği, daha doğrusu Abdullah Öcalan'ın belirlediği bir siyasetti. DEHAP için güçbirliği içinde CHP'nin de yeri hazırdı. Ama bu birlik, CHP'nin "DEHAP etnik siyaset yapıyor" gerekçesiyle reddetmesi sonucu gerçekleşmedi. Yani birliği redden DEHAP değil CHP idi.

Seçim sonuçları istedikleri gibi olmasa da, KONGRA-GEL bu siyasetiyle Kürt emekçi kitlelerini devletle barıştırma yolunda epey mesafe aldığını bir kez daha gösterdi. Yine oy oranının düşmesine rağmen Kürt ulusal hareketini devletle bütünleştirme temelinde KONGRA-GEL'in etkisinin küçümsenmeyecek bir düzeyde olduğu da açıktır. Güçbirliğinin aldığı % 5'lik oyun büyük bölümü bir anlamda bu haneye yazılabilir.

Böyle bir siyasetle kuşkusuz ki kitleler Kemalizmden koparılamaz! Kemalizmden köklü ve devrimci temelde kopuş gerçekleştirilemediği sürece de Kürt ulusunun özgürlüğü mücadelesine hizmet edilemez. Bağımsız, demokratik, sosyalist bir ülke yaratılamaz!

Bu seçimler somutunda da bir kez daha görüldü ki burjuvazinin seçim oyunu işçiler, emekçiler ve ezilen halkların sorunlarına çözüm getiremez.

Çözüm devrim için mücadeleyi yükseltmekte, kurtuluş devrimde, sosyalizmde!

7 Mayıs 2004 ✘

24 NİSAN 1915 – 24 NİSAN 2004

ERMENİ SOYKIRIMININ 89. YILDÖNÜMÜNDE:

Soykırım sorumlularını lanetliyoruz!

24 Nisan 1915, tarihte silinmez kara bir lekedir. 24 Nisan 1915'te Osmanlı/Türk hakim sınıfları, emperyalist paylaşım savaşı'nın yarattığı ortamı kullanarak, "Ermeni sorununun nihai çözümü", imparatorluk sınırları içinde yaşayan Ermeni ulusunu yok etmek için, planlı, sistemli, geniş çaplı soykırım saldırısını başlattılar.

Hitler faşistlerinin "Yahudi sorununun nihai çözümünde" kendilerine örnek aldıkları, Ermeni soykırımının bu yıl 89. yıldönümüdür.

XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içinde yaşayan milliyetlerin yaşamına kapitalizmin girmesi ve gelişmesi sonucu başlayan ulusal hareketlere egemenlerin verdiği cevap, baskı ve katliamlar olmuştur. Avrupa kıtasında baskı altında olan milliyetler, siyasi anlamda "bağımsız devletler" şeklinde örgütle-

nerek imparatorluktan ayrılmışlardır.

Asya'da Araplar Birinci Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı yönetiminden çıkıp emperyalizme bağımlı devletler şeklinde örgütlendiler.

İmparatorluğun sınırları içinde yaşayan ulusların ulusal hareketleri içinde, sonuca ulaşmayan iki ulusal hareket vardır: Kürt ulusal hareketi ve Ermeni ulusal hareketi.

Osmanlı devleti ile çıkar çatışması içinde bulunan Rusya, İngiltere gibi emperyalist devletler, Osmanlı devletine karşı ulusal temelde başlayan hareketlerden kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmaya çalıştılar.

Alman emperyalizminin soykırımda sorumluluğu ve payı vardır. O dönemde Osmanlı İmparatorluğu Alman emperyalizminin sadık uşağıydı. İmparatorluk paylaşım savaşına Almanya'nın safında katıldı. Osmanlı ordusu Alman subayları tarafından eğitildi. Bu gerçekler bilindiğinde soykırımın Alman emperyalizminin bilgisi dışında, onlardan habersiz yapılmış olunması düşünülemez.

1800'lü yılların ikinci yarısından itibaren gelişen Ermeni ulusal hareketine, Osmanlı egemenlerinin verdiği cevap baskı ve katliamlar olmuştur. Erzurum, Klikya, Van, Sason, Amed, Urfa, Elazığ'da vb. binlerce, onbinlerce Ermeni katledilmiştir.

1915 yılında olan planlı, programlı, bir soykırımdır. Soykırım 1915'de başlamış "kurtuluş savaşı" içinde de devam etmiş, ancak 1920'li yıllarda son bulmuştur. Soykırım sonucu Ermeniler Batı Ermenistan'da ulus olmaktan çıkarılmış, geriye "ulusal azınlık" kalmıştır. Geriye kalan "ulusal azınlık" sömürgeci Türk devletinin baskıcı, sömürgeci, katliamcı politikaları sonucu yıllar içinde azalarak, günümüzde binlerle ifade edilen bir rakama düşmüştür. Soykırımın, katliamların hedefi sadece Ermeniler değildir. Kürdistan'da, Batı Ermenistan'da, Türkiye'de yaşayan "gayri Müslim" olarak adlandırılan Asuri (Süryani, Nasturi, Keldani, Yakubi) ve Rum halkı da katliamdan geçirilmiş, Asuriler ve Rum'lar da, Ermenilere uygulanan soykırım içinde kırımdan geçirilmişlerdir.

Soykırım devletin önderliğinde gerçekleşmesine rağmen, ne yazık ki Kürt veTürk emekçileri de soykırıma katılmış, Suriye çöllerine gönderilen kafileler geçtikleri yerlerde, toplu olarak dere kenarlarında, meydanlarda kurşuna dizilmiş, malları-mülkleri yağma edilmiştir. Bu anlamda esas suçlu ve sorumlu Osmanlı/Türk hakim sınıfları olmasına rağmen, Kürt ve Türk emekçilerinin katliamlara katılması, yağmaya katılması, Ermeni kızlarına, çocuklarına el koymaları vb. onursuz işlerde de sorumlulukları vardır. Biz bu sorumluluğu tanıyor ve kınıyoruz.

Aradan 89 yıl geçmesine rağmen, soykırımın sorumluları soykırımı inkar ediyor. Onlar hatta "soykırımın olmadığını, tersine Ermenilerin Türkleri katlettiği" yalanını ortaya atıyorlar. Sömürgeci Türk devletinin yeri geldiğinde "tarihi tarihçilere bırakalım" söylemi kendi ırkçılığını, katliamcı, soykırımcı yüzünü gizleyemiyor.

Ermeni düşmanlığı, ırkçılık, şovenizm yoğun bir şekilde sürüyor. O kadar ki, Ermeni düşmanlığı "Ermeni tohumu" sövgüsü ile günlük dile yerleşmiş durumdadır.

Soykırımın 89. yılında da Ermeni düşmanlığı sürüyor...

İstanbul'da yayınlanan Agos gazetesi 6 Şubat 2004 tarihli sayısında, Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen'in Ermeni kökenli olduğu iddiasını ortaya attı ve gürültü koptu... Agos gazetesine göre; 1915 "olaylarında" –siz soykırım diye okuyun– Sabiha ailesini kaybetti ve bir yetimhaneye verildi. Yetimhaneyi gezen ve bir evladı olmayan Atatürk tarafından evlat edinildi.

M. Kemal ve Sabiha Gökçen

İddiayı ortaya atan Ermenistan'dan gelerek Türkiye'de temizlik işlerinde çalışan Hripsime (Sebilciyan) Gazalyan'dır. Bu konuda Hripsime'nin anlatımı şöyledir:

"Biz Antepliyiz. Ailenin annesi Mariam Sebilciyan'dı. Baba ise Nerses Sebilciyan. Nerses 1915'teki olaylar sırasında öldü. Mariam ile Nerses'in 2'si kız, 7 çocukları oldu. Kızlardan biri Diruhi, benim annemdi. Diğeri de Hatun'du. İşte bu Hatun, Sabiha Gökçen'dir. Benim teyzemdir. Kardeşlerinin, yani dayılarının adları ise Sarkis, Boğos, Haçik ve Hovhannes Sebilciyan'dır.

Büyükannem Mariam zaten birçok çocuğun bakımını üstlenmiş. Annem ve teyzemi götürüp Cibin'deki yetimhaneye vermiş. Atatürk o dönemde gelmiş. Evladı olmadığından, yetimhaneyi dolaşıp kızların en sevimlisini evlat edineceğini söylemiş. Teyzemi görmüş, şirin bir kız çocuğu olduğundan parmağıyla işaret etmiş ve teyzemi kucaklamış. Annem diyor ki; 'O ağlayarak gitti, ben de ağladım ve böylece ayrılmışız. İşte o zaman ablam 5-6 yaşındaydı.'

Biz önce Suriye'ye, 1946'da ise Eri-

van'a göç ettik. Büyükannem ve dayılarım Suriye'de kaldı. 11-12 yaşlarında annem duymuş ki teyzem Atatürk'ün kızı olmuş, ismini değiştirmişler. Annem Erivan'dan birkaç kez Hayreniki Tzayn gazetesine ilan verip kardeşinin bulunmasını istemiş. Ona 'şimdi artık Hatun değil Sabiha Gökçen'dir' demişler." (Hürriyet, 21 Şubat 2004)

Hripsime'nin söyledikleri bunlardır. Söylenilenler içinde kemalistleri kızdıran ise, "1915'teki olaylar"a atıfta bulunulmasıdır. Atıf soykırımı çağrıştırdığı için, kemalistler ayağa kalkmakta, Gökçen'in "halis Türk" olduğuna yemin-billah etmektedirler.

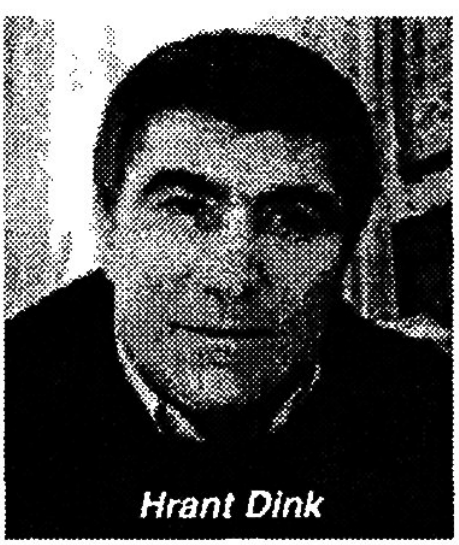
Hrant Dink

Agos gazetesi "Sabiha-Hatun'un sırrı" başlığı ile verdiği haberde; Sabiha Gökçen'in Ermeni kökenli olduğunun ilk kez 1972'de Beyrut'ta yayımlanan "Ler yev Cagadakir- Dağ ve Alınyazısı" adlı kitapta gündeme getirildiği belirtilmektedir. Adı geçen kitabın yazarı Simon Simonyan'ın Sabiha Gökçen'in tüm aile üyelerinin isimlerini de sıraladığı vurgulanmaktadır.

Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink ise; *"Hripsime (Sebilciyan) Gazalyan 3 yıl önce gelip, bu öyküyü anlattı. O sırada Sabiha hanım hayattaydı. İddialar dayanaklardan yoksundu. Gökçen'in kırılacağını düşünüp yayınlamadık. Gazalyan geçen ay gazeteye tekrar geldi. Fotografları getirdi. Bir süre önce de elimize Simon Simonyan'ın Beyrut'ta çıkan kitabı gezmişti. Ermenistan'da da bu iddiayı destekleyen çok sayıda belge olduğunu öğrendik. ...*

Sabiha Gökçen'le ilgili iddialar öteden beri cemaat içinde bilinir. Gazalyan'ın anlattıkları, Simonyan'ın hikayesi ve Ermenistan'dan gelen fotograflar, bir gazeteci için çok kışkırtıcı olan bu iddiaları daha da güçlendirdi." (Hürriyet, 21 Şubat 2004) demektedir.

Hrant Dink gazeteci olarak Hripsime'nin kendisine anlattıklarından, Beyrut'ta çıkan kitapta anlatılanlardan yola çıkarak durumu haber haline getirmiştir. İlginç olan Hrant Dink, Hripsime durumu kendisine 3 yıl önce anlatmasına rağmen, "iddiayı" haber yapmıyor. Çünkü o zaman "Sabiha hanım" hayatta. "Sabiha hanımın kırılacağı" varsayılarak "iddia" yayınlanmıyor. Bu haber nedeniyle Agos gazetesi ve Hrant Dink'in yaşadıkları, başlarına gelenler bilindiğinde daha önce yayınlanmaması anlaşılabilir bir durum.

Agos gazetesinde yayınlanan haberin, Hürriyet gazetesinin manşetine taşınması sonucu boyalı basında da gürültü koptu. Sahibinin sesi medya ikiye bölündü. Ermeni mi, değil mi? tartışmaları aldı yürüdü. Kimileri –radikal kemalist kesim– Sabiha Gökçen'in Ermeni kökenli olması iddiası soykırımı hatırlattığı için, buna şiddetle karşı çıktılar. Gökçen'in öz be öz Türk olduğu savunularak, Gökçen'in soyağacını bile yayımladılar. Kimileri ise Gökçen'in kökeninin önemli olmadığını, önemli olanın onun Türkiye'de ilk kadın savaş pilotu olması ve Atatürk'ün manevi kızı olması

olduğunu savundular. Kimileri iddia doğru olsa bile bunun Atatürk'ün büyüklüğünü gösterdiğini savundular. Kimileri de onun Ermeni değil, Boşnak kökenli olduğunu savundu.

Irkçı kafatasçılar, ülkücüler durur mu? Onlar da kendilerine yakışanı yaptılar. Agos gazetesi önünde biten bir yürüyüş yaptılar. Agos gazetesini ve Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'i tehdit ettiler.

"Milli duygu ve değerleri"n rencide edildiğini gören Türk Genelkurmayı da yayımladığı bir bildiri ile tartışmaya katıldı ve tartışanlara hadlerini bildirdi!

"Sabiha Gökçen aynı zamanda Atatürk'ün Türk kadının Türk toplumu içinde bulunmasını istediği yeri gösteren değerli ve akılcı bir semboldür. Böyle bir sembolü amacı ne olursa olsun, tartışmaya açmak, milli bütünlüğe ve toplumsal barışa katkısı olmayan bir yaklaşımdır."

"Bir iddiayı, milli duygu ve değerleri de kötüye kullanarak, bu şekilde yayımlamanın habercilik olarak nitelendirilmesini kabul etmek mümkün değildir. Burada asıl önemli olan husus, yapılan bu haber ile neyin amaçlandığıdır." (Hürriyet, 23 Şubat 2004)

"Milli duygu ve değerlerin" –siz ırkçılık ve şövenizm diye okuyun– bekçiliğini yapan Türk Genelkurmay'ı Gökçen'in Ermeni asıllı olduğu iddialarının ortaya atılmasına ve tartışılmasına epey bozulmuştur. Gökçen Atatürk'ün manevi kızı olarak, ilk kadın savaş pilotu olarak, ordunun gözünde bir semboldür. Bu sembol üzerine tartışılması, hele hele de Ermeni asıllı olduğunun söylenmesi, ırkçıları, şovenistleri çileden çıkartmaktadır.

Bizim için Sabiha Gökçen'in Ermeni kökenli, Türk kökenli, Boşnak kökenli olması hiç de önemli değildir. Biz insanların kökenine bakıp, o insan hakkında tavır belirlemeyiz. Köken önemli değildir. Önemli olan hangi kökenden olursa olsun, insanın ne yaptığı, hangi sınıfa hizmet ettiğidir. Bizim tavrımızı da belirleyen kıstas budur.

Kürt halkı Sabiha Gökçen'i tepelerine yağdırdığı bombalardan hatırlamaktadır. Bu ilk kadın savaş pilotu, Kürt ayaklanmalarında, ayaklanmacıların başlarına bombalar yağdırarak, sömürgeci devlete önemli hizmette bulunmuştur. Bu hizmeti ile de tarihteki yerini almıştır.

Sabiha Gökçen yüzlerce, binlerce Kürt emekçisinin katilidir. Onun kökenin Ermeni olması da onu katil olmaktan çıkarmaz.

***

Ermeni soykırımı Kuzey Kürdistan-Türkiye'de "toplumsal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini hâlâ doğrudan doğruya" engelleyen tarihi bir haksızlıktır. Bu tarihi haksızlık tarihe malolmuş, tarihte kalmış bir tarihi haksızlık değildir. Sonuçları günümüze kadar süren tarihi haksızlıktır bu.

Bu tarihi haksızlığı mahkum etmek yetmez. Tarihi haksızlığın yolaçtığı zararları, sorunları ve sonuçları dikkate alan bir siyaset belirlemek komünistlerin görevidir. Bu görev Bolşevikler tarafından yerine getirilmiştir, getirilmektedir.

Diasporadaki Ermenilere Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme, kendi kaderini tayin hakkını savunmayanlar, Ermeni soykırımı konusunda doğru bir siyasete de sahip olamazlar!

Mart 2004 ✘

Ermeni soykırımı üzerine yapılan bir toplantıdan...

18 Nisan 2004 tarihinde Almanya'nın Aachen şehrinde "Enternasyonal Kültür Değiş-Tokuşu Federasyonu" adlı dernekte Ermeni soykırımının 89. yıldönümü nedeniyle bir toplantı yapıldı. Sözkonusu toplantının çağrısında toplantının gündemi şöyleydi:

"– Ermeni soykırımı ve gelişmeler...

– Türk devletinin azınlıklar politikası ve özel olarak Ermeni sorunu...

– Uluslararası alanda soruna yaklaşımlar ve "çözümler"..."

Panelistler ise: Dr. Gerayer Koutcharian ve Umut Dereoğlu idi.

Aachen'de ve aynı dernekte önceki yıllarda da Ermeni soykırımıyla ilgili toplantılar gerçekleştirilmişti. Bu toplantının esas farklılığı, soykırımla ilgili bir toplantıya ilk kez doğrudan soykırıma uğrayanlardan, Ermeni ulusundan bir insanın –Gerayer Koutcharian– panelist olarak davet edilmesiydi.

Toplantıya Kürt, Laz, Yunan(Pontus), Türk vd. ulus ve milliyetlerden kırk kişi katıldı. Gerayer Koutcharian esas panelist olarak soykırımla ilgili tarihi gelişmeleri, olguları ve Ermenilerin tavırlarını, istek ve taleplerini, Türklere ve Kürtlere yaklaşımlarını anlattı. Umut Dereoğlu ise kısaca Türk devletinin azınlıklarla ilgili politikasını ve Ermeni soykırımıyla ilgili marksist-leninist yaklaşımın nasıl olması gerektiğini anlattı.

Toplantı Almanca ve Türkçe yapıldı. Gerayer Koutcharian Almanca konuştu, konuşması Türkçeye çevrildi. Türkçe konuşanların konuşmaları ise Almancaya çevrildi.

Panelistlerin anlatımları ertesinde sorular soruldu ve sorulara cevap verildi. Sorulara cevap bölümü bittikten sonra Gerayer Koutcharian'ın Ermenistan'dan, özellikle de Arzah'tan çektiği resimlerin slaytları gösterildi. Toplantı toplam üç saat sürdü. Dernek adına kısaca açılış ve kapanış konuşması yapıldı.

Gerayer Koutcharian anlatımında özetle Ermenistan ve Ermenilerin tarihini anlattıktan sonra 1878 Berlin Konferansı'nı ve 1895-96, 1909 katliamlarını anlattı. Devamında da soykırımla ilgili gelişmelere değindi. Konuşmasına şöyle başladı:

"Bu toplantı benim Türkiyeli, Kürdistanlı insanların olduğu ve doğrudan onlara hitap ettiğim ikinci toplantı. Soykırımı, soykırımını yaşayan Ermenilere ya da doğrudan ilgili olmayanlara anlatmak kolay, soykırımı yapan, ya da soykırımdan yer alan halklardan insanlara anlatmak daha zor. Ama esas olan şey ise, sorunun doğrudan muhataplarının birbiriyle iletişim içinde olması ve soru-

nu kendi aralarında çözmesidir. Bunun için de aranızda olmaktan dolayı sevinçliyim.

Her şeyden önce beni davet edip bana soykırımla ilgili görüşlerimi sizlere anlatma imkanı tanıdığınız için teşekkür ederim. Ben görüşlerimi anlatırken, sorduğunuz sorulara cevap verirken diplomatik dil kullanmayacağım. Nasıl düşünüyorsam ve Ermeni halkı soykırım hakkında ne düşünüyor ve ne talep ediyorsa, sorunu olduğu gibi ortaya koymaya çalışacağım.

Öyle sanıyorum ki, böylesi açık ve dolaysız tavır sorunları çözmeye daha fazla, daha iyi hizmet eder ve doğru olanı da budur."

Bu girişten sonra Ermenilerin yerleşim alanı ve geçmiş tarih hakkında kısa bilgi verdi. Buna göre:

"Ermenilerin tarihi yerleşim alanı 400 bin kilometrekarelik alanı kapsamaktadır. Bunun üçte ikisini dağlık bölge oluşturmaktadır. Ermeni ulusunun kökeni Urartulara dayanmaktadır. Bianili diye adlandırılan imparatorluğun merkezi Van Gölü çevresiydi. Ermeni adlandırması sonradan ortaya çıkmıştır. Ermenice bugüne kadar geldiği kökenden kopmamış ve Farsça, Kürtçe vb. diller gibi "İndogerman" dil kökeninden gelmektedir. Ermeni kültürüne damgasını vuran erken Hristiyanlaşma'dır. Milattan sonra 301 yılında Hristiyanlığı devlet dini olarak kabul eden ilk yönetim Ermenistan olmuştur. Kendi alfabemizin geliştirilmesiyle İncil Ermenice'ye tercüme edilmiştir. Sadece İncil değil, birçok tarihi belge Ermeniceye çevrilmiş ve daha sonra –çoğu tek nüsha olan bu tarihi eserler– soykırımcı Osmanlı/Türk devleti tarafından imha edilmiştir. Diğer tarihi kültür zenginliğimizin katledildiği gibi.

1639'da Diyarbekir anlaşmasıyla Ermenistan üzerinde yüzyıllarca süren Türk-Fars kanlı savaşları son buldu ve ülkenin onda biri İran'ın egemenliğinde kaldı. 1827'de Rus İmparatorluğu'nun eline geçti. 1877'de Ermeni bölgeleri olan Kars ve Ardahan da Rusya'nın eline geçti. Daha sonra Brest-Litovsk anlaşması sonucu Sovyet Rusya tarafından 1918'de Türkiye'ye verildi.

Birinci Dünya Savaşı öncesi dönemde Ermenilerin toplam nüfusu dört milyondu. İstanbul'daki Alman Elçiliğinin resmi tahminlerine göre Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde 2.5 milyon Ermeni yaşıyordu. Ermeni Patriği de 19. yüzyılın ortalarında aynı sayıyı veriyordu."

Bu bilgilerin aktarımından sonra sıra soykırımın anlatımına geldiğinde, soykırımın varlığını ortaya koyan belgeler, kaynaklar bağlamında şunlar anlatıldı:

"Biz soykırımın varlığını ortaya koyarken değişik kaynaklardan yararlanıyoruz. Sözkonusu kaynaklar, doğrudan soykırımı yaşayanların anlatımları –geçen seneye kadar soykırımdan kurtulup da hâlâ yaşayanların sayısı 4000'di–; sözkonusu dönemin Avrupalı ve Kuzey Amerikalı canlı tanıkların (görgü tanıkları) raporları, anıları ve soykırımdan katledilenlerin yakınlarının anlatımlarıdır. Bunların bir bölümü –çoğu da Ermenice– daha Birinci Dünya Savaşı döneminde ve sonrasında yayınlandı. Bugüne kadar toplanan belgelerle sadece soykırımın 1915-1917 döneminin tam resmini ortaya koymak imkanına değil, aynı zamanda neredeyse tüm yerel özellikleri de ortaya

koyabilecek belgelere sahibiz.

Bu konuda Osmanlı/Türk devletiyle doğrudan ilişki içinde olan Alman devletinin arşivi, ne yazık ki İkinci Dünya Savaşı'nın son günlerinde Birlik Güçleri'nin bombardımanına kurban gitti. Oysa soykırımla ilgili doğrudan bilgilerin –diplomatik raporlar, askeri raporlar vb.– büyük bölümü bu belgelerde elde edilebilirdi."

Konuşmanın devamında, Jön Türklerin –İttihat ve Terakki'nin önderlerinin– Ermenileri yok etmeye ne zaman kesin karar verdiklerinin tartışmalı olan nokta olduğu belirtildi.

"Fakat 1913'ten itibaren Jön-Türk hükümeti 1895-96, 1909 katliamlarında deney sahibi olan memurları Ermeni Vilayetleri denen bölgelere sık sık gönderir. 1913 yılının kış aylarında İstanbul'daki Rus elçiliği müslümanların suni olarak Ermenilere karşı kışkırtıldığını belirtir. Aynı zamanda Jön-Türklerin önde gelen temsilcilerinin gizli toplantıları da göze batmaktadır. Yine 1913 yılı yaz aylarından itibaren Kürtlerin, Lazların saldırıları yaşanır ve saldırganlar cezasız kalır –serbest bırakılır.

14 Temmuz 1914 tarihinde, marksist Ermeni Hınçak Partisi'nin 20 önderi Talat Paşa'ya suikast hazırlığı içinde oldukları iddiasıyla tutuklanır. 15 Temmuz 1915'te Beyazıt Meydanı'nda, Savaş Bakanlığı'nın önünde ihanet suçundan idam edilirler. Hınçak, Jön-Türklerle birlikte çalışmayı reddeden bir örgüttü. 12 Nisan 1915 tarihine kadar Daşnakzutjun örgütünün önde gelen üyelerinin çoğunluğu da hapishanelerdeydi. Oysa Hınçak Partisi'nin tersine bunlar Jön-Türklerle tutucu Sultanın devrilmesi için birlikte çalışmaya hazır olanlardı. Özellikle bunların birlikte çalışması 1902'den itibaren sıkılaşmıştı.

1913'ten itibaren ama esas olarak da 1914'te Ermeniler silahsızlandırıldı. 1914 Ekim ayından itibaren 16 ile 60 yaş arası, –kimi yerlerde bu 70 yaşına kadar çıkıyordu– tüm erkekleri askere alma adına, yol yapma, taşımacılık vb. ağır işlerde çalıştırmak için 120 tabur oluşturdular. 1915 Şubat sonundan itibaren askere alınmış Ermenilere silah verilmiyordu. Bunlar da "amele taburları"na devredildiler. Pratik olarak bunlar "zorunlu çalışma taburlarıydı". İşlerin bitiminden sonra savunmasız Ermeniler süngülerle katledildiler.

Silahlı bir isyana hizmet edebilecek, isyana götürebilecek maddi temeli oluşturan devrimci örgütlerin devredışı bırakılması sonrasında, 1915 Nisan ayı sonuna doğru Ermenilerin aydın taba-

kasını yok etmeye yöneldiler. 24 Nisan'dan 19 Mayıs'a kadar tutuklamalar, işkenceler, katletmeler yaşandı. Toplam 2345 kişi tutuklandı. Çankırı'ya ve Ankara'ya yakın Ayvaz Köyü'ne sürgün edildiler. Kimi işkenceyle katledildi, kimi daha sonra başka yerlere sürgün edildi, katledildi.

1915 Mart ayı sonundan itibaren öncelikle Klikya'daki Ermeni yerleşim alanlarındaki Ermeniler sürgün edilmeye başlandı. Mayıs ayından Haziran ayı sonuna kadar Erzurum, Trabzon, Sivas, Harput, Elazığ, Diyarbekir ve Bitlis'teki Ermeniler sürgün (tehcir) edildi. 1915 Ağustos ayı başında, Erzurum'daki Alman Konsolosu, hiçbir Ermeni'nin Erzurumda kalmadığını bildirmektedir. Ağustos ve Eylül aylarında ise "Batı Anadolu"daki Ermenilerin sürgününe başlandı."

Örnekleriyle soykırımın nasıl gerçekleştiği anlatıldıktan sonra en fazla 16 ay içinde Ermeni halkının yarısının Osmanlı İmparatorluğu tarafından katledildiği belirtildi. Örneğin Mezopotamya'ya sürgün edilen 870 bin insanın 630 bini katledilmiştir. Toplam katledilenlerin sayısı bir buçuk milyon civarındadır. 1895-96, 1909 katliamlarında katledilenlerin sayısı da eklenirse iki milyona yaklaşmaktadır.

Dikkat çekilen bir nokta da "Ethnozid" diye adlandırılan kültürel soykırımdı.

"İstanbul Ermeni Patriğinin verilerine göre Osmanlı İmparatorluğunun egemenliği altındaki Batı Ermenistan'da 2.200 Kilise ve Manastır vardı. Bunların en azında 2.150'si soykırım döneminde yağmalandı, yakıldı, yıkıldı. Bunların içinde 7. yüzyılın mimarisinin eserleri de vardı.

Yine tahminlere göre 20.000 civarında el yazısı Ermenice eser, Manastır Kütüphaneleri'nin, Kiliselerin yakılmasıyla yok edilmiştir. Ki bu eserler insanlık kültürüne, hazinesine Ermenilerin yaptığı en önemli katkılardan biriydi. Türk devleti kültür katliamını bugüne kadar sürdürdü, sürdürüyor."

Soykırımı, soykırım sürecini ve sonrası dönemi anlattıktan sonra –ki soykırımdan Rumların, Asurilerin de payını aldığını vurgulayarak anlattı–, soykırım suçlularının Osmanlı-Türk devleti, onun o dönemdeki yönetimi –İttihat-Terakki– olduğunu, soykırımdan katledilenlerin sayısının değişik verilerle nasıl hesaplandığını aktardı. Bu hesaplara göre 1878'den 1922'ye kadar en azından iki milyon Ermeni katledilmiştir.

Türk devletinin güncel baskılarına örnekler de vererek Türk devletinin soykırım gerçeğini reddettiği, soykırım gerçeğini 16 devletin ve birçok yerel parlamentonun kabul ettiğini belirterek sorunun çözümünün ama yaşanan gerçeği teslim etmekte olmadığı; soykırımın ortaya çıkardığı sorunların ve sonuçların bilince çıkarılması ve bunların da kabul edilmesiyle ancak Ermenilerin soykırımı sonuçlarıyla kabul ettirme mücadelesinin durabileceği belirtildi.

Esas sorunun ise, bundan sonra benzeri şeylerin yaşanmaması için, geçmişte yaşananları bilince çıkarmak ve bunun için mücadele etmek olduğunun altı çizildi.

Anlatımı uzatmamak ve sorulara cevap vermek için konuşmasını bitiren Koutcharian'dan sonra söz alan Umut Dereoğlu ise Lozan Anlaşması'nda azınlıkların "gayri müslimler" olarak, ya-

ni dini azınlıklar olarak kabul edildiğini, hiç bir azınlığın milli azınlık olarak kabul edilmediğini ve Türk devletinin azınlıklara karşı siyasetini özetle anlattı.

Ermeni soykırımı bağlamında ise sözkonusu sonuçların, Batı Ermenistan'a diasporadaki Ermenilerin dönme, yerleşme ve Doğu Ermenistan'la Birleşme hakkının tanınması ve buna uygun davranılması olduğunu anlattı.

Bu anlatımlardan sonra ara verildi ve aradan sonra sorular soruldu. Sorular, –bazıları benzer sorular olsa da– bayağı yoğundu. Bu nedenle Koutcharian cevap vermeye başlarken, kimi sorulara cevap vermeyi unutursa, kusuruna bakılmaması yönlü açıklama yaptı.

Dikkat çeken birkaç nokta vardı sorularda. Ama hepsine değinme yerine iki noktayı öne çıkarmak gerekiyor.

Birincisi: Diasporadaki Ermenilerin geri dönme, yerleşme, ayrılma hakkının savunulması bağlamında gelen sorulardı. Bu noktada Batı Ermenistan'ın Kürdistan haritası içinde yer aldığı yönlü tespitler de vardı. Bunun da ötesinde, sanki Ermeniler gelirse, Batı Ermenistan toprakları üzerinde yaşayanlar sürgün edilip yeni bir tarihi haksızlık yaşanacakmış gibi tavırlar, sorulan sorularda ortaya çıkıyordu.

İkincisi ise, Türkçe bilmeyen, Türkiyeli, Kürdistanlı olmayan birine, somutta Koutcharian'a Türk devletinin Kuzey Kürdistan-Türkiye'de Ermenilere karşı ne gibi baskılara başvurduğunun sorulmasıydı.

İlk anda böylesi soruların sorulması ilgi alanının ne kadar geniş olduğuna işaret ediyormuş gibi görülebilir. Ama, bu olgu, bizzat sözkonusu soruları yöneltenlerce, soykırımla ilgili ve TC'nin Ermenilere karşı siyasetinin; buna bağlı olarak da güncel gelişmelerin fazla takip edilmediğini ortaya koyuyordu.

Bu iki sorun bile, Ermeni soykırımının daha fazla bilince çıkarılmasını, sonuçlarıyla birlikte tartışılmasını, bunu güncel gelişmelerle birleştirilmesini daha da gerekli kılmaktadır.

Toplantıyı kısaca değerlendirmek gerekirse, dostça sıcak bir atmosferde yapılan bir toplantıydı. Ermeni ulusundan birinden soykırım ve sıykırımla ilgili gelişmeleri, düşüncelerin dinlenmesi, değişik ulus ve milliyetlerden insanların karşılıklı görüş alışverişinde bulunması herhalükârda olumluydu.

Toplantıyı örgütleyenlerin ve toplantıya katılanların değerlendirmesini bilmiyorum ama, toplantıya katılan biri olarak benim görüşüm, değerlendirmem böyle. Koutcharian'la görüşmede onun çok memnun kaldığını öğrendim.

Eleştiri olarak görüşümü belirtmek istediğim esas şey, toplantıya çağrının Almancasındaki yanlışlardır. Örneğin Almancasında soykırım denmemesi yanlıştı. Çıkarılacak bir ders ise: Bizim şimdiye kadarki yazılarımızda Ermeni soykırımının "20. yüzyılın **ilk** soykırımı" olduğu biçiminde tespitlerimiz var. Kuşkusuz bu, sahip olunan bilgilere dayanılarak söylenmiştir. Ama, bilgimiz geliştikçe, genişledikçe başka soykırımların –örneğin Herero (Namibiya)– varlığı da ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden de sözkonusu tespitimizi, "20. yüzyılın **ilk soykırımlarından biri**" olarak düzeltmemiz gerekir.

Toplantıya katılan bir okur.
Nisan 2004 ✕

Anneler Günü: Erkek egemen sistemin sahtekârlığı...

Her yıl Mayıs ayının ikinci Pazar günü Anneler Günü olarak kutlanmaktadır. Anneler Günü, kadınların ezilmişliklerine karşı mücadele günü olarak görüldüğü ve ezilmişliğe, eşitsizliğe, erkek egemen sisteme karşı tavır takınıldığı bir gün değil. Tersine, kadınları ezen erkek egemen sistemin egemenlerinin kadınlara, bu somutta anne olan kadınlara "bahş" ettiği; gerçekte ise genelde kadınların, günün özelinde ise annelerin tüm yıl boyunca baskı altına alınmışlıklarını, ezilmişliklerini gizlemek için kullandıkları bir gün Anneler Günü...

Erkek egemen kapitalist sistemde böylesi günler çok... Aslında bu olgu, sömürü üzerine kurulu bu sistemin sorunlarının çokluğunu da ifade etmektedir. Şöyle ki, genel olarak burjuvazi böylesi günleri, gerçek sorunları unutturmak, gerçeklerin üzerini örtmek için kullanmaktadır. Böylesi "özel" günlerde, devletin baş yetkililerinden ... yetkililerine kadar hemen herkes tarafından "özel demeçler" verilir, devletin sözkonusu edilen kesime ne kadar çok değer verdiği görüntüsü yaratılmaya çalışılır; yer yer inkâr edilemeyecek sorunlar dile getirilir ama o "özel gün" geçtikten sonra her şey eskisi gibi sürer gider. Bir dahaki yıl aynı gün geldiğinde, sorunların çözülmediği, tersine daha da çetrefil bir hal aldığı ortaya çıkar.

Sözkonusu olan kesim zaten erkek egemen sistemde hep baskı altında olan, hor görülüp aşağılanan, seks objesi, hizmetçi, çocuk doğurma makinesi vb. vb. olarak görülen kadınlar olunca, böylesi "özel gün"lerin sahtekârlığı da daha yüksek düzeyde seyretmektedir.

Bu sahtekârlık genel olarak kadınlara karşı tavırda, kadınlara insan olarak değil de "çocuk doğurma makinesi" olarak ve erkeğin soyunu-sopunu sürdürmesinin bir aracı olarak yaklaşmada gösterirken; böylesi günler kadınlar arasında ezen sınıf kadınlarıyla ezilen sınıfların kadınları arasında, yani kısaca emekçi kadınlarla burjuva kadınlar arasındaki sınıfsal farklılıkların üstünü örtmek için de kullanılmaktadır.

Çok uluslu bir devlette üçüncü bir sahtekârlık daha gündeme gelmektedir. O da, ezen ulustan kadınlarla ezilen ulus ve milliyetlerden kadınlar arasında var olan farklılığın, yani ezilen ulus ve milliyetlerden kadınların, ezen ulustan kadınlardan farklı olarak cinsel, sınıfsal baskıların yanısıra ulusal baskı altında olması. Üçlü baskının varlığı.

Örneğin, Anneler Günü'nde ulusal baskıya karşı mücadelede yaşamını yitiren bir gerillanın annesi ile, Kürt ulusunun haklı mücadelesini askeri zorla, şiddetle, karşıdevrimci savaşla bastırmaya

çalışan devletin ordusunun bir mensubunun annesinin Anneler Günü bir ve aynı içerikle kutlanmaz... Örneğin, Türk Genelkurmay Başkanı'nın "Şehit annelerini" her yılın anneleri ilan etmesi ve "Şehit oğluna selamımı söyle" demesi kadınlara, annelere verdiği değeri değil, Türk şovenizminin, ırkçılığının, faşizminin sahtekârlığını göstermektedir.

Sözkonusu annelerin oğulları, Türk devletinin Kürdistan'da karşıdevrimci bir savaş yürüttüğü, Kürt ulusunun ulusal baskıya karşı mücadelesini kanla, barutla bastırdığı bir mücadelede yaşamlarını yitirmişlerdir.

Ve bunlar, hâlâ yaşamakta olanların birçoğu da, Kürdistan'da –esasta Kuzey'de ama Güney'de de– başkalarının analarına taciz ve tecavüzde sınır tanımayan (erkek) oğullardır... Türk askerinin tecavüzüne uğrayıp "anne" olmak zorunda bırakılanların anneler gününde neler hissettiklerini düşünmek bile taşınamaz bir şey... Haklı olarak insanın erkek egemen sisteme nefretini körüklüyor. Bu bilince sahip olmayan ve yakın çevresiyle içinde yaşadığı toplumun feodal yapısının etkisinde kalanlar ise sorunun çözümünü intihar etmekte buluyor... Kuzey Kürdistan'da son yıllarda yaşanan intihar olaylarının perde arkasında bu gerçeklerin büyük payı var.

Erkek egemen sistemin egemen erkeklerinin sahtekârlıklarına karşı mücadele Anneler Günü'nde de, yılın 365 gününde de yürütülmek ve sistemin kendisine yönelmek zorundadır.

ANAYASA TARTIŞMALARI...

Erkek egemen sistemin sahtekârlığı Anneler Günü'nden hemen önce Anayasa değişikliği tartışmalarında da kendisini gösterdi. Genel olarak kadın-erkek eşitliği tartışması içinde ezilen ulus ve milliyetlerden kadınların ulusal baskı altında olma temelindeki eşitsizlikleri yine güme gitti...

Mayıs ayının ilk günlerinde –"Anneler Günü"nden hemen önce– Türkiye'nin AB'ye uyumu için gerekli olan anayasal değişiklikler üzerine TBMM'de tartışmalar yürütüldü ve sözkonusu 10 maddelik paketin kadınların eşitliğiyle ilgili bölümü 7 Mayıs'ta yapılan ikinci oylamayla meclisten geçti... Yürütülen tartışmalarda özellikle hükümeti elinde bulunduran ve mecliste çoğunluk olan AKP'lilerin tavrı tam maço erkek tavrıydı. Anayasa Komisyonu Başkanı AKP'li Burhan Kuzu'nun ***"Gece 11'den sonra evine giden kadına farklı bakılır"*** biçimindeki tavrı bu maço erkek tavrı en açık sergileyen tavırlardandı.

Kadınların erkeklerle eşitliği tartışmaları ise Anayasa'nın 10. Maddesi'nin birinci fıkrası üzerine yürüdü. AB'ye uyum için Anayasa'nın uygun hale getirilmesini sağlamak amacıyla sunulan öneri şöyle: ***"Kadın ve erkek eşit haklara sahiptir. Devlet, kadın ve erkek eşitliğini hayata geçirmeyi sağlamakla yükümlüdür."***

Bu öneriye gerek meclisteki tek muhalefet partisi CHP, gerekse de kadın örgütlerinin değişik itirazları oldu. CHP, *"Kadın ve erkek eşit haklara sahiptir. Devlet cinsler arasında eşitliğin fiilen yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu amaçla alınacak geçici önlemler ve yapılacak düzenlemeler ayrım ve imtiyaz sayılmaz."* önerisini yapar-

ken; kimi kadın örgütleri ***"Kadın erkek eşit haklara sahiptir. Devlet, cinsler arasında fiili eşitliği sağlamak için, gereken tüm önlemleri almakla yükümlüdür"*** önerisinde bulundular.

Bu öneri CHP'nin önerisinden esas olarak "fiili eşitliği sağlamak" tespitiyle farklılık gösteriyordu. Tüm bu tartışmalar burjuva basına "pozitif ayrımcılık" tanımıyla yansıdı.

CHP mecliste yapılan oylamalarda önerisini, "pozitif ayrımcılığı" karar tasarısı olarak sundu, sundu ama öneri reddedildi. AKP'nin önerisi ise, yine CHP'nin desteğiyle de meclis tarafından onaylandı. "Pozitif ayrımcılık"ın erkek egemen mecliste geçmemesi aslında doğaldı... Kadın-erkek eşitliği maddesinin AKP versiyonunun oylanmasında, mecliste bulunan 491 milletvekilinin 471'i kabul, 15'i red oyu verirken, oyların 4'ü geçersiz, 1 oy da boş çıktı.

Erkek egemen sistemin temsilcileri dediğimizde kuşkusuz sadece erkekleri kastetmiyoruz. Bu sistemin doğrudan parçası olan ve sisteme hizmette kusur etmeyen kadınlar da bunun içindedir.

Örneğin Türk devleti ve andaki hükümeti ne kadar demokratik olduğunu göstermek için "kadınlardan sorumlu" bir devlet bakanı bile tayin etmiştir. Hem de bir kadını: Güldal Akşit'i...

Normalinde "kadınlardan sorumlu devlet bakanı" olarak Güldal Akşit'in sözkonusu tartışmada kadınların lehine olan bir tavır takınması, onların hakları için mücadele etmesi gerekir... Ama durum öyle değil. Bırakın Akşit'in kadın haklarını savunmasını, "pozitif ayrımcılık" için verilen taslak hakkında yapılan birinci oylamada çekimser oy kullanırken, ikinci oylamada meclise bile gitmedi!

Akşit'in tavrı aslında görevine uygundu... Çünkü burjuvazinin, erkek egemen sistemin atadığı bakanların görevinden anladığı ile, emekçilerin sözkonusu görevin adlandırmasından bekledikleri şeyler farklıdır.

Eğer "kadınlardan sorumlu" deniyor ve birileri devlet bakanı olarak bu göreve tayin ediliyorsa, bu, sözkonusu kişiye kadınların haklarını savunmak, onların ezilmişliklerine karşı mücadele etmek, kadınları erkeklerle eşit hale getirmek görevini yüklemek anlamına gelmiyor. Hayır! Bu atama ve görevlendirme, esas olarak kadınların, özelde de emekçi kadınların erkek egemen sisteme karşı mücadelesini, burjuvazinin, erkek egemenliğinin bekası için yürütülen mücadele mecrasına akıtmak içindir.

Anayasal, ya da yasa değişikliklerinde kadın hakları için, kadınların lehine yasalar için mücadele etmek haklı bir mücadeledir. Fakat bu mücadelede de erkek egemen sistemden beklentilerin yaratılması, sanki yasal değişikliklerle kadınların erkeklerle eşit konuma geleceği yönündeki düşüncenin yaygınlaştırılması; buna bağlı olarak da gerçek yaşamda yürürlükte olanın toplumun yazılı olmayan erkek yasaları olduğunun unutturulması, esas olarak kadınların kurtuluş mücadelesinin önüne set çekmektedir, emekçi kadınların bilincini karartmaktadır.

Görev erkek egemen sistemi tüm yasalarıyla birlikte tarihin çöplüğüne atmak, sınıfsız, sömürüsüz bir dünya yaratmak için mücadeleye daha sıkı sarılmaktır!

11 Mayıs 2004 ✘

ABDULLAH ÖCALAN'IN MAHKEMEDE TAKINDIĞI TAVIR ÜZERİNE...

Yargılayan değil, yargılanan!

Stêrka Bolşewîk'in 23. ve 24. sayılarında A. Öcalan'ın Soruşturma Komisyonu'na verdiği ifade, DGM ve Savcılık ifadeleri üzerine durmuş, A. Öcalan'ın sorguda bildiği herşeyi anlatma durumunda olduğunu, örgütsel bilgileri gizleme gereği duymadığını kendi verdiği bilgilerden yola çıkarak ortaya koymuştuk.

Bu yazıda A. Öcalan'ın mahkemede takındığı tavırda önemli gördüğümüz kimi noktalar üzerinde duracağız.'

Tarih 15 Şubat 1999. A. Öcalan Kenya'da uluslararası bir komplo ile tutsak edilerek sömürgeci devletin özel savaş elemanlarına teslim edilir. Türkiye'ye uçak ile getirilen A. Öcalan İmralı adasına götürülür. İmralı adasında sömürgeci devletin çeşitli kurumlarına ifade verdiği sorgu süreci başlar. Bu süreç yanında, İmralı'da yapılacak mahkeme için özel mahkeme salonu hazırlanır. Duruşma 31 Mayıs günü başlar, 29 Haziran'da karar açıklanır. Karar idamdır.

Karar için 29 Haziran gününün seçilmesi tesadüf değildir.

Tarih 29 Haziran 1925. Yer Diyarbakır. Şeyh Said ve 46 arkadaşı kurulan dar ağaçlarında idam edilir. Sömürgeci Türk devleti, "Şeyh Said İsyanı" örneğinde olduğu gibi, ulusal temelde, ulusal hak istemleri ile yapılan ayaklanmaları katliamlarla bastırmış, yakaladığı önderlerini düzmece yargılamalar sonucu idam etmiştir.

A. Öcalan şahsında yargılanan ulusal kurtuluş mücadelesi, Kürt halkı, devlete karşı isyan ve mücadele eden, "vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne" kastedenlerdir. "Devlete karşı 29. ayaklanmanın" önderi olarak görülen A. Öcalan, mahkemede, sorguda izlediği tavır temelinde savunma yapmıştır.

31 Mayıs günü kamuoyunun dikkati İmralı'dadır. Başta Kürt halkı olmak üzere, başkanı olduğu PKK, yurtsever ve devrimci kamuoyu, A. Öcalan'ın mahkemede nasıl tavır takınacağını, merakla beklemektedir. A. Öcalan bu merakı ilk duruşma gününde giderdi.

Abdullah Öcalan yargılayan değil, yargılanandır!

A. Öcalan mahkeme başladıktan kısa bir süre sonra söz alarak şunları söyler:

"Yakalandığım günden bugüne kadar işkence kötü muamele ve herhangi bir

kötü söz muhatap olmadım bundan sonra barış ve kardeşlik için yaşayacağımı ***Türkiye Cumhuriyetinde bu amaçla hizmet edeceğimi belirtmek istiyorum. (abç)*** *Barış ve kardeşlik için yaşamamın gerektiğini düşünüyorum bu kanın durması ve barış için çalışacağıma söz veriyorum, ayrıca Yunanistan Rusya ve İtalya'nın yakalanmam süreci içerisinde uluslararası hukukun gereğini yerine getirmediklerini de belirtmek istiyorum. Şehit ailelerinin de acısını paylaşıyor bundan sonra barışın bağlanması için çalışacağıma söz veriyorum şeklinde ve ayrıca şehit ailelerinden özür diliyorum". (sayfa, 385 [1])*

A. Öcalan korsanca kaçırılmasını, gözlerinin, kollarının bağlanmasını, ilaçla/iğneyle uyutulmasını, bir adada tecrit edilmesini, "işkence, kötü muamele" olarak görmemektedir. Kendisine herhangi bir kötü sözün söylenmediğini belirtmektedir. A. Öcalan'ın sözlerine bu şekilde başlamasının bir anlamı var. Sömürgeci Türk devletinin uluslararası alanda insan hakları sicili zayıftır. İnsan hakkı ihlalleri, işkence, kötü muamele sistematik olarak sürmektedir. A. Öcalan sözlerine bu şekilde başlayarak uluslararası kamuoyuna mesaj vermektedir. Bu mesaj sömürgeci faşist Türk devletini aklayan, karnesini iyi gösteren bir mesajdır.

A. Öcalan "barış ve kardeşlik için" yaşayacağını, bu amaçla "Türkiye Cumhuriyeti'ne hizmet" edeceğini beyan ediyor. Barıştan anlaşılan devletle uzlaşmadır, devlete hizmettir. Kimi kültürel hakların verilmesi, af yasası ile gerillanın dağdan inmesi, legal siyaset imkanlarının tanınmasıdır. A. Öcalan'a göre bunlar yapıldığında "barış ve kardeşlik" olacaktır.

Barışın ve kardeşliğin olması için uluslar ve halklar arasında tam hak eşitliği temelinde bir yaşamın, uluslara ayrılma hakkının tanındığı bir ortamın olması gerekir. Böylesi bir yaşam ancak zoraki birliğin parçalandığı, sömürgeci devletin yıkıldığı, işçilerin, köylülerin demokratik iktidarının kurulduğu şartlarda mümkündür. Kim ki barış ve kardeşlik istiyorsa bunun için mücadele etmelidir. Gerisi boş hayaldir.

Barış ve kardeşlik sözü kulaklara hoş gelen bir sözdür. Sömürgeci faşist Türk devleti ülkemizin kuzeyini işgal ve ilhak edecek, katliamcı ve baskıcı politikalar uygulayacak, ulusal hak istemlerini kan ile bastıracak, en ufak demokratik istemlere süngü ve cop ile cevap verecek, bu şartlarda barış ve kardeşlik olacak! Öcalan'ın "barış ve kardeşlik" dediği siyaset, sömürgeci TC'nin siyasetinin başka biçimlerde devam ettirilmesidir. Bu siyaset ise sistemle bütünleşme siyasetidir.

A. Öcalan "şehit ailelerinin acısını paylaşıyor", "şehit ailelerinden özür" diliyor. PKK önderliğinde 1984 yılında başlayan silahlı mücadele ile Türk ordusu üniforması giydirilmiş çeşitli milliyetlerden binlerce emekçi de savaş içinde öldü. Bunun sorumlusu PKK miydi? Yoksa sömürgeci Türk devleti miydi? Haksız olan, suçlu olan kim?

Kuzey Kürdistan'da PKK'nin kurulmasının, gelişip güçlenmesinin, ulusal mücadeleye önderlik etmesinin temeli ulusal baskıdır, zulümdür. Kuzey Kürdistan'ın işgal ve ilhak edilmesidir. Bu haksızlığa karşı isyan etmek, mücadele etmek haklıdır. Ulusal hakların verilmesi

için verilen mücadele içerisinde, savaş içerisinde Türk ordusu saflarında savaşan emekçilerin ölümünün sorumlusu, haklı bir dava uğruna mücadele edenler değil, sömürgeci, işgalci olan faşist Türk devletidir.

Bu bağlamda özür dilemesi gereken birileri varsa, o da sömürgeci Türk devletidir.

"Sanık savunmasında:

"Yaşamımı iki kelimeye bağlı olarak devam ettirmek istiyorum, demokrasi, barış ve kardeşliğin tam gerçekleştirilmesi için hizmet etmek istiyorum dediler. Devletin de duyarlılığının bu yönde olduğuna inanıyorum. Ayrıca PKK'nin silahlı çatışmayı da bırakmasını istiyorum ve bu amaçla çalışmak istiyorum. PKK'nin devlete karşı olmasını (olmamasını olsa gerek -BN) ve yasal bir konuma girmesini istiyorum. Bir af yasası, bir izin gibi şeyler düşünüyorum" dedi." (aynı yerden)

A. Öcalan "barış ve kardeşlik" için yaşamak istiyor. Bundan ne anladığını yukarıda açıkladık. Devletin de duyarlılığının barış ve kardeşlik yönünde olduğuna inanıyor. PKK'nin silahlı mücadeleyi bırakmasını istiyor. PKK'nin devlete karşı olmamasını, yasal konuma girmesini istiyor. A. Öcalan PKK'yi istediği yöne yönlendirmiş, PKK A. Öcalan'ın söylediklerine uygun davranmıştır. PKK ardılı KADEK, onun ardılı KONGRA-GEL devletle uzlaşma, barışma yönünde gereken adımları önemli ölçüde atmıştır. Elde sadece koz olarak Güney'deki silahlı güçler kalmıştır. KONGRA-GEL Güney Kürdistan'da bulunan silahlı güçleri ise TC'nin çıkaracağı af yasası temelinde dağıtmaya hazırdır.

Sömürgeci devlet ise; istenilen adımları atmayı bir kenara bırakalım, gerillayı imhada kararlıdır. Bu devletin Kürt siyaseti değişmemiştir. Bugün Irak ve Güney Kürdistan'ı işgal eden ABD emperyalistleri izin verse, Türk ordusu Güney Kürdistan'ı işgal etmeye, KONGRA-GEL'in silahlı güçlerine saldırmaya hazırdır. Sadece bu değil, Güney'de olası bir federasyon ilanını "kırmızı çizgi" ilan etmekte -yani savaş gerekçesi olarak görüp göstermektedir.

A. Öcalan en başından itibaren yargılanmayı kabul etmiştir. Sömürgeci Türk devletini yargılamamıştır. Devletin, kemalistlerin istediği temelde savunma yapmıştır. Oysa yargılanması gereken sömürgeci Türk devletidir. Kürdistan'ın kuzeyini işgal ve ilhak eden, Kürtlerin ulusal haklarını yok eden, zorla asimilasyon uygulayan, ulusal hak istemlerine kan ve barutla cevap veren bu devlettir. Bu devlete karşı isyan haklıdır. Mücadele haklıdır. Ulusal haklarını istemek haklıdır. Sorumlu ve suçlu birisi varsa, o da sömürgeci devlettir.

"Sanık söz aldı: "İki yüz yıllık bir geçmişi olan böyle bir sorunda her şeyin benim üzerime yıkılmasının kimseye yarar getirmeyeceğini sanıyorum. Benim yapabileceğim bütün isyanların noktalanmasını sağlamak için çalışmaktır. Bundan sonra hata yapmadan düşmanların oyununu bozmaktır. Barış ve kardeşlik için her şeyi yapacağım" dedi." (sayfa 386)

A. Öcalan artık devlete karşı isyan olmaması için, "29. isyan"ın noktalanması için, çalışacağını söylüyor. Bu sözleri ile de yargılayan değil, yargılanan olduğu tespitimizi bir kez daha doğruluyor.

"İfadelerim tamamen serbest irademin mahsulüdür ve kendi serbest irademle bu ifademi verdim. Ağır koşullar ve yorgunluk nedeniyle bazı kopukluklar olabilir onun dışında genel hatlarıyla alınan ifadelerim doğrudur." (aynı yerden)

A. Öcalan Soruşturma Komisyonu'na, DGM'ye, Savcılığa verdiği ifadeleri kabul etmekte, ifadeleri arasında "ağır koşullar ve yorgunluk nedeniyle" kopukluklar olabileceğini belirtmekte, ifadelerinin özgür iradesinin ürünü olduğu tavrını takınmaktadır.

"Gelen yakınlarım şöyle cesur ol, böyle cesur ol diye söylediler bütün sözlerimi özgür irademle söylüyorum doğrusu da budur hiç kimsenin etkisi altında kalmıyorum. Barış ve kardeşlik çağrısında bulunurken de içimden gelerek söyledim kesinlikle korktuğumdan değil." (sayfa 387)

A. Öcalan'ın yakınları kendisinden farklı bir tavır beklemiş olacaklar ki, cesur olması yönünde kendisine telkinde bulunmuşlar. Oysa A. Öcalan mahkemede yapacağı savunmanın ana hatlarını zaten önceden belirlemiş durumdadır. Meselenin bu yönüne "A. Öcalan ve sorguda tavır" başlıklı yazımızda değinmiştik.

Kürt sorunu mu? Dil sorunu mu?

"Müdahil Vekili Av. Şevket Can Özbay'ın talebi üzerine sanıktan soruldu: Türkiye'de Kürtlere karşı bir asimilasyon ve baskı politikası var mıdır bunun sanıktan sorulmasını istiyorum.

Sanık söz alarak:

"Türkiye'de Kürt dilinin konuşulmasının yasaklanmasını doğru bulmuyorum bu yönde ciddi bir baskı vardı. Sizin mahkemenizin verdiği karar çok önemlidir ve doğrudur ve çözüm öneriyor. Benim şahsi kanaatim Türkiye'de önemli insan hakları konusunda gelişmeler vardır. Bundan sonra isyan yanlıştır bunu belirtiyorum. Mesele çözüm yoluna girmiştir. İsyanları durdurmak gerekir asla tasvip etmiyorum. Barış ve kardeşlik için herkesi katkıda bulunmaya çağırıyorum." dedi." (sayfa 387)

Ülkücü, faşist Avukat Şevket Can Özbay, A. Öcalan'a Türkiye'de Kürtlere asimilasyon ve baskı politikasının olup olmadığını soruyor. Bu soruya A. Öcalan Kürtçenin konuşulmasının yasaklanmasını doğru bulmadığını, bu yönde ciddi bir baskının olduğunu söylemekle yetiniyor. Ardından mahkemeyi överek, sözü Türkiye'de insan hakları alanında yaşanıldığını söylediği gelişmelere getiriyor. Artık sorunun çözüm yoluna girdiğini, isyanı durdurmak gerektiğini, tasvip etmediğini söylüyor.

Sorulan açık soruya A. Öcalan sadece Kürt dilinin yasaklanmasını eleştirerek, Kürt sorununu, sorunun bir parçası olan dil sorununa indirgiyor. Bu doğru mu? Kürt sorunu sadece dil sorunundan mı ibaret?

Kürdistan'ın kuzeyini sömürgeci Türk devleti ilhak ve işgal etmiştir. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etmesi hakkı elinden alınmıştır. Bir ulusun sahip olması gereken hangi hak varsa, Kürt ulusunun elinden alınmıştır. Bu nedenle Kürt sorunu, bir ulusun sahip olması gereken haklara bütünüyle sahip olması sorunu, yani ulusal sorundur. Kürt ulusal sorununu dil sorununa indirgeyen tavır, sınırlı da olsa Kürtçe'nin konu-

şulmasının, yazılmasının önündeki engellerin kaldırılmasını Kürt ulusal sorununun çözümü olarak görür. A. Öcalan da takındığı tavır ile böyle görmektedir.

A. Öcalan'ın Türkiye'de insan hakları alanında önemli gelişmeler var, bundan dolayı artık isyan yanlıştır sözü kafasındaki istemi gerçekmiş gibi görmenin ürünüdür. 1999 yılında kağıt üzerinde de olsa, A. Öcalan'ın düşündüğü anlamda, Türkiye'de insan hakları alanında iyileştirmeler olmadı. TC Avrupa Birliği'ne girmek için kağıt üzerinde bir takım iyileştirmeler yapıyor, uygulamada ise faşist pratik olduğu gibi sürüyor.

*"Sanık söz alarak: **"Yüce devletimizin çıkarları doğrultusunda (abç)** bana gösterilen ilgi ve ihtimamı da göz önünde tutarak savunmamın başında da belirttiğim gibi bu konuda belirttiklerimi yine de tekrar ediyorum ve vurgulamak istiyorum" dedi." (sayfa 388)*

A. Öcalan'a gösterilen "ilgi ve ihtimam" onun söylemine de yansıyor, sömürgeci Türk devleti "yüce devletimiz" haline dönüşüyor!

"Aslında isyanlar olmasaydı ki M. Kemal 1924 yılında söylüyor; Kürtlere kültürel özerklik verilebileceğini belirtiyor. İsyan bunun önüne geçiyor. Bu yaklaşım sonuçta bugün dil yasağına kadar varıyor. Dil yasağı önemlidir, bu tek başına bile bir isyanın gerekçesi olabilir. Bildiğiniz gibi Anayasa Mahkemesi Başkanının, mahkemenin, 37. kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşmada dil yasağına değinerek bunun kaldırılması gerektiğini belirtmiştir. (...)

Tarihe baktığımızda ilk Kürt isyanının 1806'da Babanzade döneminde başladığını biliyoruz. Demek ki isyanların 200 yıllık bir tarihi vardır. Önüne geçilmezse yeni isyan potansiyeli her zaman vardır. Bunun önlenmesinin bilimsel yollarını mutlaka bilmek gerekir. 200 yıllık geçmişi olan bu isyanlarda İngiltere'nin rolü bilinmektedir. Biz birliğimizi sağlayarak bunu aşabiliriz. Dile özgürlük tanınırsa bu birlik sağlanabilecektir." (sayfa 390)

A. Öcalan isyan ettikleri için Kürtleri suçluyor. İsyan etmeselerdi M. Kemal'in Kürtlere kültürel özerklik vereceğini söylüyor(!) Olgular ne? Ona bakalım.

"Kurtuluş Savaşı"na Türk olmayan müslüman miliyetler, en başta da Kürt ulusu katılmıştır. Bu katılışın nedeni, "kurtuluş savaşı"nın müslüman olmayan milliyetlere (Ermenilere, Asurilere ve Rumlara) karşı yönelen bir din savaşı görünümüne bürünmesinin de rolü olduğu gibi, esas neden, kemalistlerin Türk olmayan müslüman nüfusa vaat ettikleri somut çıkarlardır. Bunlar arasında ulusal hak vaatleri de vardır.

Kemalistler savaş sonucunda ya da A. Öcalan'ın söylediği gibi 1924 yılında Kürtlere kültürel özerklik vaadinde bulunmamıştır. Kemalistler Kürt ulusuna savaş başında ve içinde özerklik vaadetmişlerdir. TC kurulduktan ve Kemalistlerin iktidarlarını sağlamlaştırdıktan sonra, verilen sözler unutulmuş, "misak-i milli sınırları içinde yaşayan herkes Türktür" söylemi izlenilen siyasetin temeli olmuştur. Başta Kürt ulusu ve diğer milliyetler üzerinde yoğun bir asimilasyon uygulanmış, Türk şovenizmi ve ırkçılığı kemalistlere ulusal sorunda yön veren temel rehber olmuştur. Ulusal hak istemleri ile ayaklanan Kürtlere, kemalistlerin verdiği cevap, katliam olmuştur.

Savaş bittiğinde, TC kurulduğunda verilen sözler yerine getirilmediği için Kürtler de haklı olarak isyan etmiştir. A. Öcalan tarihi ters-yüz etmekte, kemalistleri temize çıkararak isyan ettikleri için Kürtleri suçlamaktadır.

Kürt sorununu dil sorununa indirgemeye devam eden A. Öcalan, dile özgürlük sağlanırsa birliğin sağlanacağını söylemektedir. Bugün kağıt üzerinde de olsa, AB'ye uyum paketleri çerçevesinde Kürtçe kursların –Kürtçe eğitim değil–, açılmasına izin verilmiştir. İzin verilmiştir, ama Kürtçe kurslar bir türlü kapı genişliğini/darlığını aşarak –istisnalar dışında– gerçekte hayat bulmuş değildir. (Ki, Öcalan'ın mahkemede tavır takındığı dönemde hiç bir Kürtçe kursuna izin verilmiş değildi.) Kağıt üzerindeki değişikleri pratiğe uygulamak isteyenlerin önüne bin bir türlü engel çıkarılmaktadır. Burası Türkiye! Burada birliği sağlamak, A. Öcalan'ın yaptığı gibi kolay değildir.

PKK'nin geleceği...

"Çözüm imkanı belirirse acaba PKK ne olabilir. Devlet çözüme yönelik bazı adımlar atabilirse eylemler düşebilir. PKK'nin devlet için tehlike arz eden yanları nelerdir, bunun üzerinde tartışmak gerekir. ***PKK bütün iç ve dışı kurumlaşması, devletin kültürel ve demokratik adımlar atması durumunda devletin güç ve dayanağı durumuna getirebilir. Muhalif karşı güç olmaktan çıkarılarak devletin siyasi açılımı da PKK sorunu, çıkmazı derinleştiren bir sorun olmaktan çıkarılıp devletle bütünleşme imkanı verilebilir. Bu imkan sınırlı da olsa bunu neden değerlendirmeyelim? PKK'nin devletin demokratik yapısıyla bütünleşmesi sağlanırsa bu devletle kardeşleşme sürecine girer. Halk da yavaş yavaş kardeşlik duygusuna girer. Bununla birlikte ne gelişir? Maddi kayıpların önüne geçilir, özgürleşme sağlanır.*** *(abç) Devletin vereceği şeyler bazı demokratik ve köklü adımlardır, Türkiye'de zorla Kürtlere ayrılın dese ayrılmamak gerekir. Eskiden iki yanlış vardı, sonuna kadar bastırma, sonuna kadar isyan, bu doğru değildi. Ne sonuna kadar susturma olmalıdır, ne sonuna kadar isyan.*

Türk ulusu büyük ulustur. Azınlıklar ve Kürtlerin bu büyük ulus içerisinde etkinlikleri vardır. Türk ulusu içinde olmak ne demektir? Dilini, kültürünü özümsemektir. (abç) *ABD, dünya kültürlerinin harmanlandığı bir yerdir. ABD içerisinde de pek çok ırktan insanlar vardır. Bu farklı dillerin kendilerini ifade etme olanakları vardır. Bu onları güçsüzleştirmez." (sayfa 390-391)*

Sömürgeci devlet bazı demokratik ve köklü adımlar atarsa; PKK devletin güç ve dayanağı durumuna getirilecektir. PKK devletle bütünleşecektir. A. Öcalan bu bütünleşmenin olması için, "barış ve kardeşlik" adına gerekli adımları atmıştır. Sorunun muhatabı olan devlet ise, A. Öcalan'ın sözlerinin aksine bugüne kadar ne demokratik ne de köklü bir adım atmamıştır.

A. Öcalan mahkemede söylediği gibi PKK'yi devlete karşı muhalif güç olmaktan çıkararak, devletle bütünleşme yönünde önemli adımlar atmıştır.

A. Öcalan'ın Türk ulusu için övgü dolu sözleri ile ABD hakkında yaptığı tes-

pitler gerçeği yansıtmıyor. Türk ulusu egemen ulustur. Bunun içinde Türk olmayan ulus ve milliyetlerin baskı altına alınması, zorla asimilasyon /Türkleştirme uygulaması vardır.

ABD farklı ırklardan oluşsa bile, bir ulustur. Amerikalı olma, Amerikan ulusunu oluşturma bilinci egemendir. Bu egemenliğin temelinde, Amerikan'ın yerlilerinin soykırıma uğratılması gerçeği vardır. Bunun üzerinin örtülmesi de ABD'nin temize çıkarılması oluyor Öcalan açısından...

Biraz da tarih...

"Sanıktan soruldu:

"1993'ten ve bilhassa 1996'dan sonra bu sorunun demokratik cumhuriyet içerisinde uniter devlet yapısı içerisinde demokrasinin gelişmesi altına çözüleceğini, geçmişi sorgulamanın ve geçmiş üzerinde durmanın hiç kimseye fayda getirmeyeceğini açıkça belirttim ve yine de belirtiyorum. Geçmişi bırakalım mühim olan bugün bugün ve gelecektir kusur işlemeyen örgüt yoktur. Sistemler yanlışlıklardan ötürü çözülür. 20 yılda bu sonuca ancak varabildim. Bu konuda samimiyim. Ayrıca örgütün üst düzey 6-7 kişilik Başkanlık Konseyi üyeleri de benim bu görüşümü destekliyorlar. Benim bu görüşlerime üç cevap verdiler. Avrupa da yayınlanan Özgür Politika da bu görüşler yayınlandı. Varılacak çözümün arkasındayız dediler. Ben silahlı örgüt mensuplarını dağdan indirebilirim dediğimde indirmeye yardımcı olabileceğimi belirtmek istedim. Örgüt ayrılıklara düşmeden bu sağlanabilir.

Hükümet barışa çağrı yaparsa mutlaka yanıt bulacaktır. 20 yılda bu çözüme varmamız yadırganmasın. Eylemlerin zora sokacağına ancak 20 yılda ulaşabildik. Önemli bir çağrı yapmak istiyorum. Ben PKK'ye bir Barış Kongresi önermek istiyorum. Bu konuda karar almalarının barış getireceğine inanıyorum bunu kamuoyuna duyuruyorum zaten böyle bir kararlılığımız vardır. Yeter ki olumlu yanıt bulsun. ***Devletimiz (abç)*** *barış konusunda girişimlerde bulunsun. Yanıt bulacağına inanıyorum. Kesinlikle bunları söylerken kendimi düşünmüyorum.* ***Barış sayesinde PKK devletin en önemli destek gücü olacaktır. Dört bin yıldır birlikte yaşadık (abç)*** *bunlar doğrudur ve yine de birlikte yaşayacağız hatalarımız kusurlarımız olmuştur bunları birlikte telafi edeceğiz ve ülkemiz güçlenecektir. Şu yanlış anlaşılmasın PKK dağdan inecektir ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak destek olacaktır derken bunu demek istiyorum kimse yanlış anlamasın." (sayfa 388)*

A. Öcalan sömürgeci devletin mahkemesinde günah çıkarıyor. 1993 ve bilhassa 1996'dan itibaren üniter yapı içinde Kürt sorununun demokrasinin gelişmesi altında çözülebileceğini görüyor ve düşünüyor.

1990'lı yılların başında PKK "siyasi çözüm" olarak adlandırdığı siyasetle ve bu temelde attığı adımlarla çizgisini bütünüyle reformizm rayına oturtmuştu. 1993 yılından itibaren PKK'nin yürüttüğü silahlı mücadele, Kürt ulusunun bağımsızlığını kazanmak için değil, sömürgeci devleti görüşme masasına oturtmak için verilmiştir. Kürt ulusu için istenen temel halklardan, bağımsızlıktan gerileye gerileye, kimi kültürel hak-

lar savunusu noktasına varılmıştır.

A. Öcalan'ın sorguda ve mahkemede takındığı tavır izlenilen reformist çizginin doğal sonucudur. Olgu, A. Öcalan'ın kendi reformist çizgisi çerçevesinde bile tutarlı bir tavır takınmadığıdır. Bildiği herşeyi söyleme, anlatma tavrı takınmış, kendisine göre Kürt sorununun çözümü için "devletimiz" ile işbirliği yapmıştır. "Devletimiz" ise şimdiye kadar "barış" olması için bir girişimde bulunmamıştır.

"Dört bin yıldır birlikte yaşama" konusunda ise, az biraz tarih bilenler bu tespitin doğru olmadığını tespit edecektir. "Devletimiz"in tarih kitaplarında yazılanlar bellidir. Türklerin Anadolu'ya geliş tarihleri 1071'dir. A. Öcalan'ın anladığı anlamda "birlikte yaşama" tarihi bin yıl bile değildir.

Otonomisiz de olur!

"Kürtlerin demokratikleşmesi Türkiyesiz olmaz. Ayrı siyasi oluşum çıkmazı derinleştirir. ***Otonomi, federasyon benzeri yaklaşımlar Türkiye realitesinde fazla gerçekçi değildir. (abç)*** *Türk metropollerinde 10 milyonu aşkın Kürdün yaşadığı bilinmektedir. PKK'nin eski programıyla kalması çözümsüzlük üretir, çıkmazı derinleştirir. Kürtlerin siyasallaşması Türkiye Cumhuriyeti ile olur. O da demokratik temelde olur. Vardığım en önemli sonuç budur. Bunlar realitenin somut yaşanmasının sonucudur. PKK eski biçimi ile olamaz, yeni biçimi gereklidir. Gerekirse bu yöndeki çabalarımı sürdüreceğim. Realiteler bize bunu gösterdi. Dünya çapındaki gelişmeler bizi buna götürdü." (sayfa 390)*

Kürtlerin demokratikleşmesini kendilerini ezen, baskı altında bulunduran, ulusal haklarını gaspeden sömürgeci bir güce bağlamayı, ancak devletle uzlaşmayı, barışmayı temel alan A. Öcalan yapabilir!

Kuzey Kürdistan'a demokrasi ancak sömürgeci faşist Türk devletinin yıkıldığı, Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce belirleyeceği şartların yaratılması ile gelecektir.

A. Öcalan otonomi, federasyona da karşıdır. Bunları gerçekçi bulmamaktadır. A. Öcalan'ın gerçekliği üniter yapı içerisinde, kimi kültürel hakların tanınmasıdır.

A. Öcalan İmralı'da –alıntıladığımız yerde–, PKK'nin çıkışı ve vardığı yeri kısa ve özlü şekilde özetlemektedir. A. Öcalan'ın vardığı ve PKK'yi götürdüğü yer yanlıştır. Kürt ulusal sorunu kimi kültürel hakların verilmesi ile ya da A. Öcalan'ın anladığı anlamda "barış ve kardeşlik" ile çözülemez.

Kuşkusuz Kürd'ün tanınmadığı, herkesin Türk olduğu bir noktadan, Kürd'ün tanınması, kimi kültürel hakların alındığı bir noktaya varılması, düne göre iyidir. İyidir ama, Kürt ulusal sorunu varlığını sürdürecektir. Sorunun köklü çözümü için devrimden başka seçenek yoktur.

Bizim gerçekliğimiz de budur.

Mart 2004 ✘

(*) Yazı içinde yaptığımız bütün alıntılar, Komal Yayınevi'nin yayınladığı "Bir Yanılsamanın Sonu" adlı kitaptan alınmıştır. Alıntılardaki cümle düşüklükleri, imla hataları orjinaldedir.

Kürt ulusal marşı Ey Reqîb ve yazarı Dildar üzerine birkaç söz...

Son dönemlerde, ama özellikle de şu sıralar hemen herkesin dikkatini çeken gelişmelere sahne olan Güney'de tartışma konularından biri olan "ulusal marş" üzerine durmak istiyorum. Tarafların çok değişik açılardan meseleye yaklaşması üzerine bir tartışma içerisine girmeden konunun öncelikle kamuoyuna taşınmasına-tanıtılmasına çalışacağım.

Güney parçasında yayın yapan TV'lerde Ey Reqîb hakkında tartışma programlarının düzenlendiğini ve bu tartışmalarda çok farklı görüşlerin ifade edildiğini biliyoruz. Kürtlerin ulusal marşı üzerine yürüyen tartışmaya Türkiye ve Kürdistan'da (Kuzey) ilgi duyan çevrelerin katılması kuşkusuz yararlı olacaktır. Özellikle kültür-sanat alanında faaliyet yürüten kurumların / çevrelerin bu alanda görüş belirtmeleri tartışmayı zenginleştirecektir. Bu makale ile sözkonusu tartışmaya dahil olmaya çalıştım...

Dildar'ın yaşam öyküsü...

Varolan kaynaklardan derlediğimiz bilgilerden biyografisi üzerine şunları söyleyebiliriz...

Asıl adı Yûnis Raûf olan Dildar 1918 yılında Kürdistan'ın Güney parçasının Koye (Koysancax) şehrine bağlı Hacî Qadirê Koyî köyünde doğar. Ranya'da ilkokula başlar, Hewlêr'de orta öğrenimini tamamlar ve üniversiteyi Bağdat'ta okur. Hukuk fakültesini bitirir. Birkaç yıl avukatlık yapar. Genellikle gadre uğramış, zulüm görmüş ve ülkesini terketmek mecburiyetinde kalmış sürgünde yaşamak zorunda kalan insanların davalarına girer. Bunun yanında ulusunun ve ülkesinin uğradığı haksızlıkları dile getirir, bu alanda sesini duyurmaya çalışır. Kendini çok yönlü geliştirme uğraşısı içindedir. Yunan, Fransız ve Türk tarihine ve edebiyatına karşı ilgisi, onu bu ülkeler ve halkları üzerine araştırmaya-bilgilenmeye sevkeder. Arap ülkeleri ve tarihi üzerine, Kürdistan ve Kürtler hakkında tarih-kültür alanında yayınlanan kitapları inceler. Ancak bütün bu ilgi çemberi içinde o kendisine şiir yazmayı-şair olmayı seçer.

Genç yaşlarda, belki henüz gençliğe ilk adımlarını attığı yıllarda şiire karşı merakı başlar. Bazı kaynaklar, ilk gençlik yıllarında "Nalî'nin, Qadir Koyî'nin, Kurdî'nin, Bêkes ve Zivber'in şiirlerini okudu"ğunu ileri sürmektedir. Zira bu ilk dönemlerinde şiir denemelerine başlamıştır. Şiire olan ilgisi avukatlık mesleğini bırakmasına kadar varır.

Şiirlerinde ana tema Kürt yurtseverliği çerçevesinde kalır.

Ey Reqîb şiirinin dışında başka konularda da pek çok şiir yazmıştır Dildar. Prof. Qanatê Kurdo'nun "Tarixa Edebyeta Kurdi 2" adlı çalışmasında yer verdiği şiirlerinde onun çok yönlülüğünü görmek mümkündür. "Ey Bayê Şemal", "Bo Kovara Ronaki", "Tıtûnevan" gibi şiirlerinde Kürt yurtseverliğini aşan türden şiirler de yazmıştır. Ancak bu durum "Ey Reqîb", "Kurdistan", "Lawê Kurd" şiirlerindeki belirleyici tema olan Kürt yurtseverliği yanında ikincil planda kalmaktadır. (Dildar'ın şiirlerinin bir bölümü Prof. Q. Kurdo'nun adı geçen çalışmasında mevcuttur, konuya ilgi duyanlar bu kaynaktan yararlanabilirler.)

Dildar için yazan hemen herkes, onun yurtseverliği ve insan sevgisi etrafında birleşmektedirler. Prof. Q. Kurdo'dan Rohat'a kadar herkes Dildar için "wetenperwer", "welatparêz", "janên mirovatiyê", "mirovhez" (yurtseverlik ve insanlık sevgisi-yaşamı) yanını-özelliğini öne çıkartmaktadırlar.

Şiir yazmanın dışında başka çalışmalarda da bulunur.

Yaşadığı yıllarda ülkesindeki genel anlamda hüküm süren gerilik dikkate alındığında Dildar'ın üniversite bitirip avukat olmasının yanında; tarih ve edebiyat ile ilgilenmesi, şiir yazması, çeviri yapması vb. aydın kimliğe sahip olduğu hakkında az çok bilgi vermektedir.

Şair, "Lafonten ve Lamartin'den Kürtçeye çeviriler" yapar. Kısa hikayelerinden bazıları Gelawêj dergisinde yayınlanır. Bazı kaynaklar şairin politikaya atıldığını ve "Pişhtîwan üyesi" olarak "Hewlêr'de örgütsel faaliyet yürüttüğü"nü belirtmektedirler. Bu dönemde bir grup genç arkadaşıyla birlikte Irak Hükümeti'nden Kürt dilinde eğitim yapma isteminde bulunduğu da söylenmektedir.

Bütün çalışmalarında "Dildar" ismi ile tanıdığımız Yûnis Raûf genç yaşta, daha 30 yaşında iken 12 Kasım 1948 yılında yaşama gözlerini yumar. Kürt halkı büyük bir yeteneğini kaybeder ancak Ey Reqîb milyonlarca Kürdün gönlünde-yüreğinde yaşamaya devam eder, ediyor.

Kürtlerin büyük bölümü Ey Reqîb'i ulusal marş olarak benimsemektedir...

Dildar'ın ölümünden kısa süre önce (1940'ların başı) yazdığı Ey Reqîb şiiri zamanla Kürt ulusunun büyük bölümü tarafından sahiplenildi. Ulusal mücadeleden uzak bir kesimin ilgisizliği ve aşırı dinci-gerici çevrelerin karşı çıkışı ve Kürtlüklerini inkar edenlerin dışında herkes ulusal marş olarak gördü-görüyor. Milyonlarca Kürdün bu marşın ezgilerini bildiği ve marşa karşı bir hoşnutluk duygusu içinde bulunduğu abartma değildir. Ey Reqîb şiiri süreç içinde milyonlarca Kürdün dilinde ve yüreğinde ulusal marş olarak çoktan yerini almıştır. Ülkenin her parçasında ve ülke dışındaki mücadeleci Kürtler neredeyse kitlesel etkinliklerinin tamamında artık Ey Reqîb ile başlamayı-bitirmeyi vazgeçilmez bir yaşam tarzı haline getirmiş bulunuyorlar. Kürt gençliğinin, özellikle üniversiteli gençliğin ulusal marş etrafında buluşması giderek güçleniyor. Böyle olmasında, kuşkusuz bir dizi etken rol oynamaktadır. Birkaçını ifade etmek gerekirse...

Öncelikle Kürt ulusal mücadelesinin ulaştığı düzey çok belirleyici bir rol oynamaktadır. Mücadelenin kazanımları Kürt kitleleri içinde giderek kurumsallaşmakta ve kalıcılaşmaktadır. Kazanılan mevziler uluslaşmayı, ortak ulusal duruş göstermeyi kamçılamaktadır. Yok farzedilen bir halk kendi kendini yönetme düzeyine gelmiştir. Bütün bunlar Kürtlerin bir kesiminin en azından belli konularda parçacı değil, ülke bazında hareket etmesini de beraberinde getirmiştir. Bunun en somut kanıtı ise Ey Reqîb'in genel anlamda sahiplenilmesidir.

Dört sömürgeci devlet tarafından zorla parçalanmış Kürtlerin Dildar'ın sözlerinden yekliklerini / bir ve tek ulus olduklarını duyumsamaları şiirin ulusal marş düzeyinde kabulü için en önemli faktörlerden biridir.

Şiirin içeriğinde Kürtler adına düşmanlarına açıktan bir meydan okuma vardır. Hergün kırılan, inkârdan gelinen ve ırkçı politikaların kurbanı olan ulusun yokedilemeyeceği vurgusu Kürt ulusunun büyük çoğunluğu tarafından ve özellikle mücadeleci gençliği tarafından sahiplenilmesini beraberinde getirmektedir.

Kürt ulusunun varlığını öne çıkarmakla yetinmeyip tarihsel geçmişi bugüne taşırıp bağını kurarak kendi kökenine vurgu yapması ve geleceğe dair iyimserliğini ulusun özverisine / fedakârlığına dayandıran sözleriyle şiirin yurtsever, demokrat, ilerici ve ulusalcı Kürtler tarafından sahiplenilmesinin önü sonuna kadar açılmıştır.

Şiirde devrime, devrimin kızıl rengine vurguda bulunulması gayet anlaşılırdır. Bir bakıma Kürtlere kuzey komşusu sayılan coğrafyada gerçekleşen devrim ve akabinde sosyalizmin inşasının Dildar'ın üzerinde etkide bulunması, bu

Kurmancî lehçesindeki yazılışı:

EY REQÎB

Ey reqîb her mawe qewmî Kurd zuban
Naşikînî û danerî topî zeman

Kes nelê Kurd mirdu we
Kurd zindu we
Zinduwe qet nanewê Alake man

Ême roley Mêdîya û Keyxusrewîn
Dîn îman û ayinman her Kurdistan.

Kes nelê Kurd mirdu we
Kurd zindu we
Zinduwe qet nanewê Alake man

Ême roley rengî sor û şoreşîn
seyrîke xwîna wîye rabirduman

Kes nelê Kurd mirdu we
Kurd zindu we
Zinduwe qet nanewê Alake man

Lawê Kurd hestaya ser pê wek dilêr
Ta be xwîn nexşî bîke taci jiyan.

Kes nelê Kurd mirdu we
Kurd zindu we
Zinduwe qet nanewê Alake man

Lawê Kurd her hazir û amadeye
Can fida ye, can fida, her can fida!

etkinin şiirlerine yansıması çok doğaldır. Doğru, diğer şiirlerine de bakıldığında ulusalcı tema çok güçlüdür ve fakat bu onun sosyalizmden etkilenmiş olmasını dıştalayan bir kanıt olarak ileri sürülemez. Dönemin koşullarıyla bağ içinde ele alındığında sosyalizmin ve sosyalist Sovyetler Birliği'nin başka bir dizi Kürt aydınını olumlu yönde etkilemesi gibi Dildar'ı da etkilemiş ve somut olarak ulusal marş düzeyinde kabul gören Ey Reqîb'in satırlarına yansımıştır.

Diyebiliriz ki, şiirin ulusal marş düzeyinde kabul görmesine sosyalizmin ve Sovyetler Birliği devletinin varlığının olumlu katkısı olmuştur. Toplumsal gelişmişlik bakımındaki bütün geriliğine rağmen Kürtler arasında şiirdeki "Kızılın ve devrimin rengi gençleriz biz" ifadesine karşı ciddi bir karşı tepkinin oluştuğunu söyleyemeyiz. Kürdistan'daki politik yapıların genellikle söylem düzleminde de olsa sosyalizmi karşılarına almadıkları olgusu da yukardaki satırların sindirilmesinde rolü olmuştur. Neticede 1980'lerin ortasına kadar geçen zaman dilimi içinde Ey Reqîb'in ulusal marş olarak genel bir kabul görmesinde sosyalizmin olumlu bir rolü olmuştur. Esasında hemen hemen bütün parçalarda ulusal marş düzeyindeki benimsenme olayı da bu yıllarda / koşullarda sağlanmıştır.

Ey Reqîb'in bestekârları Mahmud Welîzade ve Menaf Kerîmî'nin de katkılarıyla toplantılarda, yürüyüşlerde, anmalarda ve TV aracılığıyla hergün evlerimize konuk olan ulusal marşı ezici bir çoğunlukla Kürtler sahipleniyorlarsa işin içinde hiç bir tılsımın olmadığını; sahiplenmenin ulusal duygu ve istemlerinden ileri gel-

Soranî lehçesindeki yazılışı:

EY REQÎB

Ey reqîp her mawe qewmî Kurd ziman
Nayşikêne danerî topî zeman

Kes nelê Kurd mirdûwe, Kurd zindûwe
Zindiwe, qet nanewê alakeman

Qewmî Kurd hestaye ser pê wek dilêr
Ta bê xwên nexşî bika taâ jiyan

Ême roley Midiya û Keyhûsrew în
Dînimane ayînman her Kurdistan

Ême roley rengî sûr û şorîş în
Seyrike xwenawî ye rabirdûman

Lawî Kurd her hazir û amade ne
Giyan fida ye, giyan fida, her giyan fida.

diğini çok rahatlıkla tespit edebiliriz.

Sömürgeci inkârın sürdüğü, Kürtlerin ulus-halk düzeyinde kendilerini ifade etmesine fırsat tanınmadığı ve sömürgeci devletlerin antiKürt ittifak zemininde hareket ettikleri günümüzde Kürtlerin önemli bir kesiminin Ey Reqîb'in birleştiriciliği etrafında yanyana gelmelerini sağlamış ve böylece şiirin ulusal marş niteliği etrafında buluşma ısrarla savunulur olmuştur. Burada sömürgecilere, inkarcılara karşı kaba bir tepkinin değil, kendi ulusal gerçekliğinin farkına varma durumunun öne çıkmakta olduğu ve bu tutumun giderek hakim hale

gelmeye başladığını vurgulamak lazım.

Kürdistan'ın dört bir tarafında (Amed, Mahabad, Qamışlo, Hewlêr'de...); diasporada (Beyrut, Köln, Sdney, İstanbul'da...) Kürdün duygu ve istemlerindeki ortak paydayı oluşturan bu marş için rahatlıkla "Kürtler tarafından ulusal marş olarak kabul edilmiş" tespitine katılabiliriz, katılmalıyız. Şiirin sözlerinin içeriğinden bağımsız olarak bu olguyu kabul etmek gerekir.

Kürt ulusunun büyük bir çoğunluğu tarafından ulusal marş olarak görülmesi ve de pratikte de buna uygun davranılması durumu daha ne kadar sürer bilinmez; ama kesin olan bir şey var ki, o da sömürgeci inkarın gücünün bu sahiplenmeyi azaltmaya yetmediğidir.

Bu bağlamda egemen ulus devrimcilerine de iş düştüğünü vurgulamamız gerekiyor.

Ulus olarak varlığı inkar edilen Kürtlerin varoluşlarını ulusal marş özgülünde dile getirmeleri-yansıtmaları egemen ulus devrimcilerinden destek görebilmelidir. Sömürgeci devletlerin inkar politikaları mahkum edilmek isteniyorsa (başka şeylerin yanında) sömürge-parçalanmış Kürt ulusunun ulusal ölçekte kendisini ifade eden duruşu ile dayanışma içine girilmelidir. Tam da bu noktada egemen ulus devrimcilerinin Ey Reqîb'i Kürtlerin ulusal marşı olarak görmeleri ve tanımaları; Kürtlerin ulusal marşının yasallaşması, en azından bunun Kürt ulusunun doğal bir hakkı olduğunu savunmaları ve bu konuda devletlerine baskı uygulamaları gerekir. Kuşkusuz böyle bir örnek tavrın çıkması iyi bir dayanışmacı tutum anlamına gelecektir ve karşılıksız kalmayacaktır.

Kürt komünistlerinin bu bağıntıdaki tutumları da önemlidir.

Ulusal mücadele içindeki yeri dikkate alındığında bugün için pek hesaba katılmayan Kürt komünistlerinin ulusal marş bağlamında söyleyecekleri bir ölçüde proletaryanın tutumunun ortaya konması bakımından önem taşımaktadır.

Ulusal marşın sözlerinde sınıfsal bakış açısının hakim olmaması (ulusal mücadeleye burjuvazinin damgasını vurması ölçüsünde bunda bir gariplik yok) Kürt komünistlerini marşa karşı bir tepki içine itmemelidir. Sömürge ülke gerçekliği ve parçalanmış ulus olgusu dikkate alındığında şiirde ölçülü-dengeli, aşırı milliyetçiliğe (örneğin Kürtlerin üstünlüğü vb. gibi) kaçmayan yurtsever / demokrat bir yaklaşımın hakim olduğu söylenebilir, söylüyoruz. Bu olgu ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde bulunan Kürt komünistleri tarafından mutlak surette hesaba katılmalıdır. Ulusal mücadele momentinin bilince çıkarılması halinde, ulusun geneli tarafından onay almış Ey Reqîb'in Kürt komünistleri tarafından da karşıya alınmaması akıllıca bir tavır olur.

Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin ulusal marşı

İran sınırları içinde kalan Kürdistan'ın Doğu parçasının Mahabad kentinde 1946'da kurulan Kürt Cumhuriyetinin ulusal marş olarak Ey Reqîb'i tercih ettiği doğrultusunda bazı bilgilere rastlanmaktadır. Ey Reqîb'in ulusal marş olarak kabul edildiğini belirtenlerin yanında, başka bir Kürt şairi olan Hejar'ın şiirinin kabul edildiği de söylenmektedir.

W. Aegleton, "1946 Mehabad Kürt Cumhuriyeti" adlı çalışmasında şunları söylemektedir:

" KÜRDİSTAN ULUSAL MARŞI

... Şair Hejar tarafından yazılan Kürt Ulusal Marşı'nın bestesini her ikisi de bakan olan Menaf Kerimî ile Mahmud Velizade yapmışlardı. Kürt-İran makamlarının karışımı bir makamla yapılan bu beste Batılı anlamda seslendirilmişti." (Koral Yayınları, sf. 179)

Hejar'ın yazdığı şiirin Cumhuriyet için ulusal marş olarak kabulü bağlamında Aegleton bu özet bilgilere yer vermektedir. Kuşkusuz gayet sınırlı bir bilgi ve buradan hareketle iddia sahibini doğrulayacak kesin bir sonuç koymak çok zor. Ulaşabildiğimiz kaynaklarda da Aegleton'un tezini kanıtlayacak bir görüşe rastlayamadık.

Şiir bağıntısında, Sovyetlerin rolüne değinme ihtiyacı duyduğu yerde ise Aegleton şöyle demektedir:

"Sovyet silâhlarının gönderilmesinden bir ay sonra Mehabad'a bir Sovyet hediyesi daha geldi. Bu hediye, Kürt Ulusal Marşı'nı ve diğer askerî marşları çalmak üzere kurulan bando tarafından kullanılacak olan askerî müzik aletleriydi." (aynı yerde)

Cumhuriyetin resmi ulusal marşını çalmak için Sovyetler Birliği sosyalist devletinin Mahabad Kürt Cumhuriyetine "bando" hediye(!) etmesi çok isabetli ve doğru olmuştur. Aegleton Sovyetlerin tutumunu mümkün olduğunca "çıkarlar" penceresinden ele alıp olumsuz göstermek istediği için bu konuda olguyu çarpıtmayı ihmal etmese de, Sovyetlerin ezilen halkların kültürel gelişmesine desteğini inkâr edememektedir.

Ey Reqîb'in Türkçesi:

EY DÜŞMAN

Kürd kavmi her zaman dilde kalacak
Altedemez onu zamanın topu

Kimse demesin Kürt ölecek
Kürt yaşayacak
Yaşayacak, hiç inmeyecek Kürt bayrağı

Biz Med'lerin ve Keyhüsrev'in gençleriyiz
Din, iman ve ibadetimiz her zaman ülkemizdir
Din, iman ve ibadetimiz Kürt ve Kürdistan'dır.

Kimse demesin Kürt ölecek
Kürt yaşayacak
Yaşayacak, hiç inmeyecek Kürt bayrağı

Kızılın ve devrimin rengi gençleriz biz
Senin için kanımızın nasıl dökületeceğini seyret
Kimse demesin Kürt ölecek
Kürt yaşayacak
Yaşayacak, hiç inmeyecek Kürt bayrağı

Aslanlar gibi ayağa kalkmış Kürt gençleri
Yaşamın tacını kanla nakşedene kadar

Kimse demesin Kürt ölecek
Kürt yaşayacak
Yaşayacak, hiç inmeyecek Kürt bayrağı

Hep hazır ve nazırdırlar Kürt gençleri
Fedaîdirler, fedai, hep fedai

Sovyetlerin Mahabad somutunda Kürt özerk bölgesinin kültürel gelişiminin sağlanmasına ciddi katkılarda bulunmaya çalıştığı biliniyor. Sovyetlerin bando hediye etmesi-ulusal marşın icrası bağlamında Kadri Cemal Paşa anılarında şunları belirtmektedir:

"Sovyetler Birliği hükümeti bundan başka (matbaa kastediliyor –BN), Kürt Cumhuriyeti'ne maddi yardımlarda bulunduğu gibi, yine hediye olarak verdiği radyo evi aletleri de Kürt Cumhuriyeti'nin sesini insanlık âlemine ulaştırıyor, haklı davasını anlatıp, savunuyordu." (Doza Kurdistan, Öz-ge Yayınları, Sf.175)

Ulusal kurtuluş sürecindeki mazlum bir ulusun küçük bir kentte de olsa kurduğu devlete bu noktada verilen destek yararlı olmuş ve hatta etkileri bugünlere kadar taşmıştır.

Ulusal marş bağlamında Mahabad dönemine ilişkin olarak Rohat şunları yazmaktadır:

"Di dawiyê de, ev helbesta di sala 1946-an dema Komara Mahabadê tê saz kirin, dibe marşa vê dewletê û heta niha jî wek marşa kurdan ya neteweyî tê bang kirin." (Mehmet Uzun, Antolojiya Edebiyata Kurdî, Tüm Zamanlar Yayıncılık, sf.370)

Rohat'tan Kürtçe aktardıklarımızın yaklaşık olarak Türkçe karşılığını şöyle özetleyebiliriz:

Aktardığımız yerin üst tarafında Ey Reqîb'in çok benimsendiğini-popüler hale geldiğini yazdıktan sonra, Mahabad döneminde bu etkinin ulusal marş düzeyinde kabul gördüğünü ve şiirin devletin resmi ulusal marşı olarak benimsendiğini, sonraki dönemde de marşın Kürtler arasında ulusal marş özelliğini sürdürdüğünü yazar.

Konu üzerine Rohat'ın kapsamlı bir çalışma yürüttüğü dikkate alındığında verdiği bilginin doğruluk payı çok yüksek gözükmektedir.

Bu bağıntıda, Salihê Kevirbirî'de Rohat'ın yaklaşımını doğrular bir tutum içindedir:

"Öyle ki; 1946 yılında Doğu Kürdistan'da (İran Kurdistanı) "Mahabad Kürt Cumhuriyeti" kurulunca, "Ey Reqib" şiiri de Cumhuriyet'e ulusal marş olarak bestelendi ve o günden beri de bu marş Kürtler'in ulusal marşı olarak kabul edildi." (10 Kasım 1997 tarihli Özgür Politika gazetesinin 'EKPOLİTİKA' ekinden)

Ulusal marş üzerine...

Hemen her ulusun, ulus-devletin; kurulu devletlerin ulusal marş / devlet marşı vardır. Ulusal marş(lar)ın, devlet(ler) marşının ne kadar gerekli olup-olmadığından bağımsız olarak ulusal marş olayı olgudur.

Burjuvazinin kendi perspektifi ve çıkarları doğrultusunda icat ettiği ulusal marş (isterseniz milli marş deyin) özellikle ulus-devletlerde ve egemen ulus sömürge / bağımlı / ezilen ulus ilişkileri bağlamında şovenizmin ve her türden inkarın temsili için bulunmaz silah görevini-rolünü oynar, oynamaktadır. Kuşkusuz çok uluslu devletlerde, devlet erkini elinde tutan egemen ulus kendisi dışındakileri sahip bulunduğu milli marş üzerinden de ezmeye / yıpratmaya çalışır-çalışıyor. Bunun örneklerini söz konusu koşullarda yaşayanlar günlük ha-

yatlarında bizzat yaşayarak-fazlasıyla görüyorlar.

Ulusal marş, elbetteki yalnızca egemen ulusun burjuvazisi tarafından değil; sömürge / bağımlı / ezilen ulusların burjuvazileri tarafından da ihtiyaç görülmekte ve savunulmaktadır. Özellikle burjuvazinin ulusalcılıkta görece ısrar eden kesimi bu ve benzer konularda işin şampiyonluğunu elinde tutmak için çabalar. Küçük burjuvazinin de bu bağlamda yarışta geri kalmadığı biliniyor.

Egemen ulusun ya da devletin marşı ile sömürge / bağımlı / ezilen ulusların ulusal marşları arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Bağımsızlığını kazanmamış, kendi kaderini tayin etmemiş ulus ve halklar açısından kendilerini bağımlılık cenderesinde tutan egemen ulus-devletin marşına karşı tepkinin olması gayet kabul edilebilir bir şeydir.

Bu bağlamda, sömürge / bağımlı / ezilen ulusların ulusal marşlarının egemen ulusların ulusal marşlarıyla kıyaslama içinde daha masumane kaldığı söylenebilir. Özellikle çok uluslu devletler açısından mesele ele alındığında ise durum daha da farklıdır; çünkü egemen ulus bu durumda diğer ulus ve milliyetler üzerinde milli marşını baskı unsuru haline getirmekte, red ve inkar eşliğinde ırkçı amaçlarına koşmaktadır. Böyle olunca da sömürge ulusun kendini ifade etmek için yarattığı ulusal marşı elbetteki daha masum kalacak ve belli bir hoşgörü ile karşılanacaktır, karşılanmalıdır.

Ulusal marş(lar)ın ortaya çıktığı koşullar dikkate alınmak zorundadır. Şartlar, ulusal marşa devrimci bir içerik veya yurtsever-demokrat bir öz kazandırabilir. Bu bir ölçüde mücadele içinde yeralan devrimcilerin, komünistlerin gücüne ve uluslararası koşulların durumuna bağlıdır.

Egemen ulusun milli marşı ile burjuvazinin içeriğini belirlediği sömürge ulusun ulusal marşlarını genel anlamda milliyetçi söylem ve özelliklerin hakim olmasından hareketle aynı kefeye koymak, eşitlemek yanlıştır. Ulusal söylem ve öz iktidarda bulunan ve ezen konumunda olan egemen ulus için şovenizmin ve baskının aracı olarak kullanılırken, sömürge ulus için kendini ifade etmek ve egemen ulusun iradesini tanımamak anlamına gelir.

Şüphesiz ulusal marşlar ebediyen varolmayacaktır. Her ne kadar ulusal marşlarda ulusun ebediyen varlığı ile marşın –buna paralel– devamlılığı bir tutulsa da durumun koşullarla da bağlantılı olduğu kesin. Örneğin başarılı bir devrim ertesinde ulusal marş(lar)ın tarih müzesine gönderildiği çok olmuştur. Rusya'daki Ekim Devrimi buna örnek verilebilir.

Ulusun çoğunluğu tarafından kabul edilmesine, ulus ile bütünleşme ölçüsünde onay görmesine karşın; ulusun bir bölümünü oluşturan bilinçli proletarya açısından ulusal marşın esasında kabul edilecek bir özelliği yoktur. Proletaryanın sınıf perspektifini içeren kendi marşı olmalıdır. Sınıf bilinçli proletarya, daha mücadelenin ilk gününden başlamak üzere, ulusal marş olarak lanse edilenin ulusun gerçek anlamda özgürlüğünü getiremeyeceğini ve kurtuluşun ancak başarılı bir devrimin, sosyalizmin işi olacağını, bu hedef için mücadelenin gerekli olduğunu propaganda etmek, bu yönde bilinç taşımak görevine sahiptir.

Dünya proletaryasının ortak çıkarlarını, amaç ve geleceğini ifade etmesi bakımından bağlayıcılığı olan; ülke, ulus, devlet, sınır... kıskacına mahkum olmayan enternasyonal marşının varlığı ve savunulması ise ayrı bir realitedir. Özetlemek gerekirse, dünyanın geleceği ulusal marşlarda değil, evrensel anlamda hükmü olan proletaryanın marşı enternasyonalin derin anlam içeren sözlerindedir. Bu gerçek her ulus için geçerli olduğu gibi Kürt ulusu için de mutlak surette geçerlidir.

Türkçe çeviri ihtiyacı...

Şu ana kadar şiirin Türkçeye çevrilmiş bir örneğine rastlayamadık; bu durumda -bir bakıma- zorunluluktan ötürü kendimiz çeviriyi yaptık. Hemen teslim etmek lazım ki, iyi bir çeviri yapamadık. Kuşkusuz ilgili alanda başarılı bir çevirmenin şiiri Türkçeye kazandırması çok iyi olacaktı. Bunun yapılamadığı yerde, neredeyse Kürt ulusunun bütününe malolmuş Ey Reqîb'in Türkiye kamuoyuna duyurulması-tanıtılması işini –belli yetersizlikleri göze alma pahasına– yapmak zorunda kaldık. Şimdi, orijinal Kürtçe yazımı ve karşılaştırma içinde Türkçeye kazandırılmış biçimi üzerinden Türkçe-Kürtçe ya da Kürtçe-Türkçe okuyan/yazan okuyucunun-çevrelerin görüş belirtme, değerlendirme ve tartışmaya katılma imkanı yaratılmış bulunuyor.

Mart 2004

A. Serdar ✘

Bolşevik Devrim Türkiye'de bolşevizmin sesidir...

Roja Newrozê roja tekoşinê ye

Ji bo raya gîştî!

Çavên gîştî emperyalîstan li Rojhîlat a Navîn e. Lewra, li Rojhîlata Navîn neft heye. Ji bo petrolên Rojhîlata Navîn li destê emperyalîstan çi hatiye wî dikin. Li ser mafên mîrovan û demokrasî û her wekî din emperyalîstên hemû roj bi roj propagandan dikin ku "em ji bo van tekoşînê dikinê". Başe jî, van gotinan rastin? Na! Vana gîştî jî derevê safin. Qet dûr meçûn. Kurdistan li ber çavane. Kurdistan kirine çar parçe û her parçek dane bin destê mêtingehkarîkî. Kanê, li ku ye mafên mîrovan, li ku ye demokrasî? Bi kurtî, ji emperyalîstan dostî nabî. Ew dijminê gelêbindestin. Dewletên mêtingehkar Tirkiye, İran û Sûriye aşkerahî koletîya kurdan dixwazin. Roj bi roj xwîna Kurdan dirijînin. Kurdistanê tar û mar dikin. Dewleta Sûriye xwinxwar, bi nijadperesti yê û bi çepelkari yê nêzike 100 Kurd li Qamişlo, Hasekê, Derîk... û cih ê din kuşt.

Gelê Kurdistan!

Welat, welatê meye hema, ew bernadin ku em bibinê xwedîyê welatê xwe. Rizgarîya karker û kedkar û gelêbindestan gîştîyan û Kürdistan û Kurdan bi şoreşê dibî. Tekoşîna meji bo şoreşêye. Alâ şoreşê bilindke.

Azadî û serxwebûn bi şoreşê tê!

Bimire mêtinkarî û emperyalîzm, bijî azadî û serxwebûn!

16 Adar 2004 ✗

Xwendevanên

stêrka bolşewîk

Kamuoyuna!

Kürdistan'da sömürgeci işgalin ve vahşetin bütün hızıyla sürdüğü bugünlerde, direnişin ve özgürlüğün sembolü haline gelmiş Newroz için hazırlıklar çok yönlü bir şekilde sürüyor. 2004 Newroz'unda da Kürt ulusunu inkar politikaları devam ediyor. Kürtlerin kendi kaderlerini tayin hakkı, yani ayrılıp ayrı devletini kurma hakkı ırkçı, şoven politikalar eşliğinde katliamlarla yanıtlanıyor. Sömürgeci devletler Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesine karşı aralarında ittifaklar kuruyor ve yeni saldırı planları geliştiriyor...

2004 Newroz'unda;

KUZEY...

TC sömürgecileri ırkçı-şovenist politikalarını değişik biçimlerde uyguluyor. Kürtleri ayrı bir ulus olarak tanımama siyasetini derinleştirmekte ve buna paralel baskı politikasını hayata geçirmektedir. Bir yandan askeri operasyonları sürdürürken diğer yandan legal-demokratik Kürt kurumlarına karşı faşist dayatmaları eksik etmiyor. Diğer parçalardaki gelişmelere karşı yayılmacı ve düşman pratiğini günlük olarak sürdürüyor. En son Qamişlo'daki katliam karşısında işgalci ordusunu "teyakkuza" geçirdi...

DOĞU...

İran devletinin Kürtlerin kendilerini ifade etme mücadelelerini her tür-

den baskı unsurunu devreye koyarak bastırdığı günlük politika haline gelmiş bulunuyor. Kürtlerin ulus ölçeğinde varlığını ve haklarını kabul etmeyen İran sömürgeci devleti mücadeleci Kürt çevrelerine karşı kitlesel tutuklama ve sindirme politikalarını aralıksız uyguluyor; askeri saldırılar düzenliyor. Kuzeyli gerilla güçlerini TC'ye teslim ediyor ve Güney'deki gelişmelere çeşitli biçimlerde müdahale ediyor.

GÜNEY...

Sömürgeci Irak devletine karşı savaşımda ağır bedeller ödeyen Kürtler, birinci Körfez krizinden sonra doğan boşluktan yararlanarak "Federe Kürt Devleti"ni kurarak önemli bir mevzi yakaladılar. 2003 yılında başlatılan emperyalist işgal ve saldırı ertesinde ise Baas+Saddam diktatörlüğünün yıkılmasıyla birlikte bu parçadaki Kürtlerin kendilerini resmi düzlemde temsil etme ve tanınma durumları gündeme geldi. Çok ciddi riskler ve tehlikeler içermekle birlikte bugün için görece özgür konumda bulunan Güney Kürtlerinin bu kazanımını ortadan kaldırmak için "kırmızı çizgi" sahibi sömürgeci-ırkçı devletler olan TC, İran ve Suriye sürekli bir şekilde tehditler savurmakta; bir dizi saldırı ve provokasyon düzenlemektedirler... Hewlêr'deki Kürt katliamı gibi...

GÜNEYBATI...

Resmi sınırları içinde yaşayan Kürtlerin önemli bir bölümünü "vatandaş" olarak kabul etmeyen ve "kimlik" vermeyen sömürgeci Suriye devleti, inkar ve baskı politikasına / pratiğine en son bütün Kürt yerleşim birimlerine karşı topyekün bir katliam seferberliğini ekledi. Önceden planlandığı anlaşılan geniş kapsamlı bir saldırı ertesinde 100 civarında Kürt öldürüldü, yüzlercesi yaralandı ve kitlesel tutuklamalar yapıldı. Qamişlo başta olmak üzere bir çok Kürt yerleşim birimi askeri abluka altında tutuluyor. Özellikle son dönemlerde baskı politikasını ağırlaştıran Suriye devleti, denetimindeki antiKürt ırkçı çevreleri harekete geçirerek Arap-Kürt çatışması yaratmak istiyor. Esad hanedanlığı, diğer parçalardaki Kürt uyanışının Güneybatı'ya sıçramasını önlemek için büyük çaba harcıyor...

İşçiler, emekçiler!

Sömürgeci devletler Kürt ulusuna karşı ırkçı politikaları eşliğinde katliamlar düzenlerken, emperyalist devletler de ya sömürgecileri destekliyor ya da onların Kürt katliamları yapmalarına göz yumuyor. Halepçe'de, Hewlêr'de, Qamişlo'da olduğu gibi... Emperyalist devletler Kürt halkının özgürlüğünü istemiyor. Emperyalistlerin, sahtekarca bir şekilde "Kürt dostu" pozlarına bürünüp arada bir timsah gözyaşları dökmeleri ise kendi çıkarlarını korumak içindir.

Bütün veriler açıkça gösteriyor ki, Kürt ulusal sorununun mevcut sistem içinde çözüleceği iddiası artık iflas etmiştir. Özgür ve bağımsız bir Kürdistan ancak proletarya önderliğindeki başarılı bir devrimle mümkündür. 2004 Newroz'unda görev, bu alternatifi güçlendirmektir!

16 Mart 2004

stêrka bolşewîk
okurları ✘

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Amed'de kutlandı

Emekçi kadınlar günü olan 8 Mart kutlandı. Amed'i bilenler için Urfa kapı yönünde toplanan kitle saat 10.30'da İstasyon Meydanı'na doğru yürüdü.

En önde Diyarbakır Kadın Platformu pankartı vardı. Diyarbakır Demokrasi Kadın Kolları, Diyarbakır Genç Kadın Birimi olarak kortejler şeklinde yürüdüler. Erkeklerin de kenardan destek verdiği bu yılki kutlamaya 20 bine yakın katılım sağlandı. Bunları 5 binin üzerinde değişik kıyafetleriyle kadınlar temsil etmekteydi. Her yaş ve gruptan kadınlar. Bir yıl öncesinde kadınlar dışında bu meydana kimse alınmamıştı –hiç bir erkek alınmamıştı–, bu durum katılımı, en azından erkek katılımı açısında azaltmıştı.

Genç kadın birimi hem genç ve hem de daha direngen bir şekilde alana doğru yürüdüler. Taşıdıkları pankartlar ve attıkları sloganlarda ağırlıklı olarak taleplerini dile getirdiler. Kortejlerde kendi başlarına inisiyatif geliştirmeleri güzeldi. Ancak sonra da miting alanında erkeklerin etkisine girmeleri ya da bir kısmına erkeklerin müdahale etmesi iyi değildi.

Taşınan pankartlar; "Toplumsal barışın geleceği Kürt-Türk birliğine bağlıdır!", "Türkiye kadınlarla özgürleşecek!", "Demokratik uygarlık ışığında ekolojik demokratik yerel yönetimle kadınlar özgürlüğe yürüyor!", "Tanrıçalar diyarında roj tadında inadına inadına özgürlük!", "Jin, Jiyan Azadi!"

Atılan sloganlar "Kadınlara dayağa son!", "Dişe diş, kana kan seninleyiz Öcalan!", "Selam selam İmralı'ya bin selam!", "Bijî serok Apo!", "Taciz ve tecavüze son!", "Töre cinayetlerine son!" vb.

Konuşmacılar ekolojik demokratik bir Türkiye'ye, kadınların örgütlenmesi gerektiğine vurgu yaptılar. Töre ve namus cinayetlerine, taciz ve tecavüze vurgu yaptılar. Kadınların yönetimde (nasıl bir yönetim malumumuz) yer almasına vurgu yaptılar. Gözaltında ve savaşta kadının nasıl şiddete ve tecavüzlere uğradığına vurgu yaptılar.

Mitinglerde karşılaşılan olağan durumlardan biri de polis üniformalı istihbaratçıların kitlenin arasında dolaşması, bu durum açık bir provokasyon yaratmak olarak değerlendirildi. Öcalan lehine slogan atan grubu polis sürekli olarak kameraya aldı. Bu yetmiyormuş gibi kitlenin arasında ellerindeki telsizlerle insanlara vurdular... Bu durum karşısında tepki gösteren kitle –çoğunluğu gençler oluşturuyordu ve bu grup azılıları taş ve tekmelerle kitlenin dışına kovaladı. Bazı insanların yaralanmasıyla sonuçlandı. Tertip Komitesi'nin sağduyu çağrıları olayın büyümesini engelledi.

Kürtçe parçalar çalan Aynur Doğan ve Diyarbakır Belediyesi Korosu çocukların sunumlarıyla saat 17.00'ye doğru miting sonlandı.

10 Mart 2004

Amed'den bir okur x

Amed'de Newroz coşkusu...

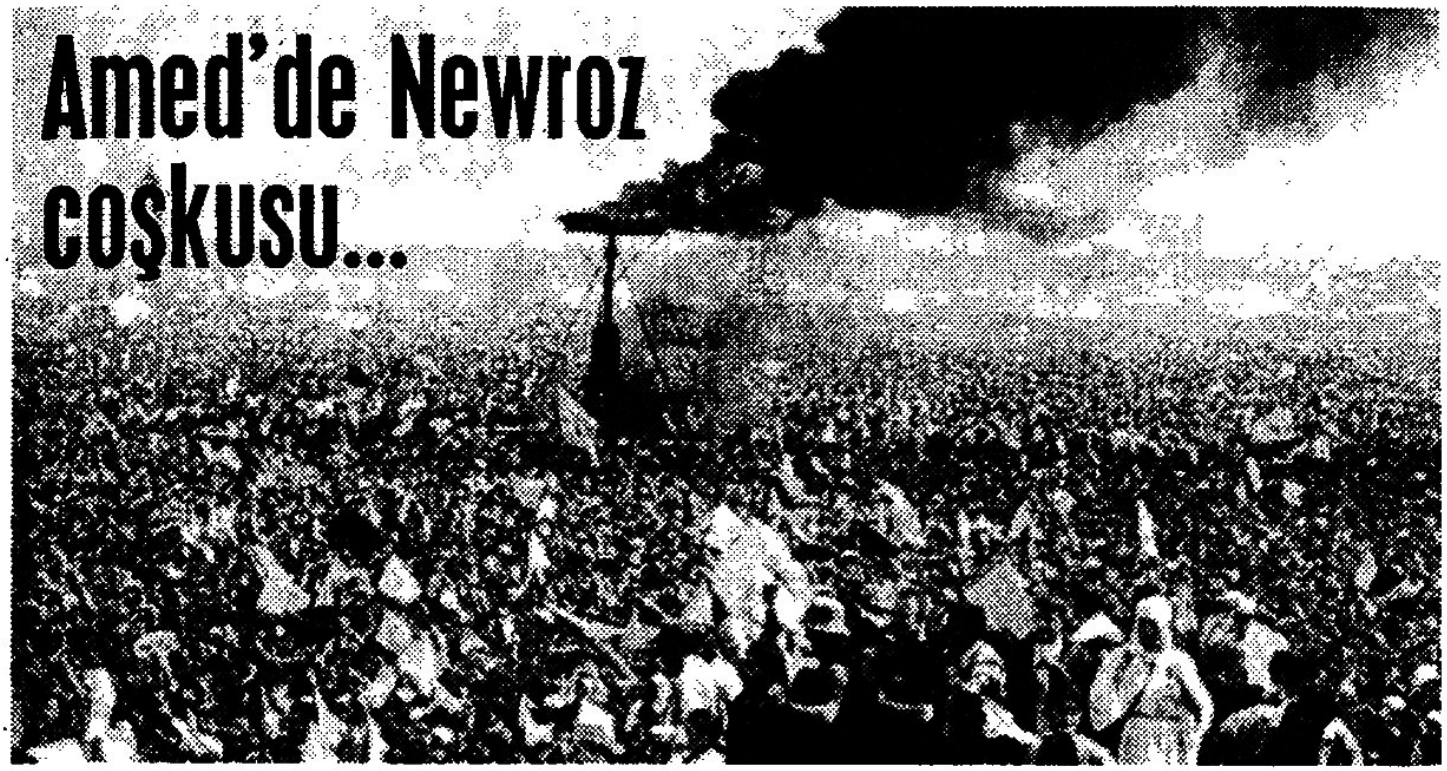

Sabah saat sekizde Newroz kutlamasının yapılacağı alana hareket ediyoruz. Belediye araçlarıyla gidecektik, ancak kamuya ait araçların başka işler için tahsil edilmesine Valilik izin vermediği için özel araçlar ve tam da "ne bulunursa" binip alana doğru yol aldık. 20 km'lik yolun yaklaşık 10 km'lik bölümünü de yayan gitmek zorunda kaldık. Eylem bilenler için B. Şehir kongre merkezi olarak verilmişti. Bu alan Amed ve Elaziz karayolu olarak kullanılan Ergani Amed arasında kalmaktaydı.

Komşum bir aileyle gidecektik, randevu saatinde gelmediler ben ve bir arkadaş birlikte katıldık. Alana çok erkenden giden kitle arama noktasında aranarak alana alınmıştı. Alana hesapların/beklentilerin çok üzerinde katılım olunca 9.30'da alana ulaştığımızda arama noktaları kendiliğinden kaldırılmak durumunda kalmışlardı. Bir kutlama ve gerçekte onlarca eyleme gitmiştim, ama bu kadar kalabalık bir eylemi yaşamamıştım. Pazar gününe rastlamasının da etkisi büyüktü ama halk isteyince olacak ve yılların birikmiş emeğinin coşkusuydu bu, gerçekte yaşamak lazımdı bu coşkuyu, ben doyasıya yaşarken kimi önemli eksiklikler ve yapmam gerekenleri bu gün yapamamaktan da üzüntü duyduğum bir gelişme.

Karayolunu iki şerit oluşturan kitle yavaş yavaş hareket etmek isteyen araçlara yol veriyoruz. İki şeritli olarak hem öne hem de arkaya baktığımızda gelen kalabalıktan başka hiçbir şey göremiyorduk. Şehiri arkamızda bırakarak kutlama alanına ulaştığımızda, arkamızda boş bir şehir kalmıştı. Amed'i deyim yerinde ise kurda kuşa teslim etmişti Amed'li, öyle bir gün yaşadı Amed... Bu büyük coşku arkasında kepenkleri kapatılmış, en faalı ekmek fırınları bırakmıştı.

Şehrin okunan nüfusu 546.000 olarak görünüyordu. İlçeleriyle 1 milyonu aşıyordu. Bu kutlamaya, kutlama izni ala-

mayan il ve ilçelerden de gelenler vardı. 1 milyona yakın kitle alana gelmişti. Kimi sadece Newroz'u kutlamaya, kimi sanatçılar için gelmişti, ama bir çoğunluk vardı, onlar kendi ulusal bilinçleri ve mücadele ettikleri partileri ve içerdeki önderlerini sahiplenme adına bu alandaydılar. On adet polis kamerası tarafından alanda (yerel basın Gün TV) çekim yapıldığı bilgisi de faşist TC'nin de bu alandaki baskıcı bakış açısını ve her Amed'de yaşayanı potansiyel suçlu görmesinin "demokratikleşiyoruz" palavralarının arkasına gizlenmelerinin hiç bir anlam ifade etmediğini pratikte yaşayarak görmekteyiz. Antidemokratik uygulamalarını azaltmış olmaları hem mücadelenin boyutlandığı nokta hem de emperyalist ilişkiler çerçevesinde AB'ye girmek istemelerinin oluşumlarıdır. "Osmanlı torunlarında oyunlar uygulamalar yani barbarlık" devam ediyor. Taa ki biz onu tarihin çöplüğüne demokratik devrimle atana, halkların gerçek kurtuluşunu sağlayacak sosyalizme varmanın yolunu açana kadar da devam edecektir.

Halklar bugün her ne kadar "Demokratik Cumhuriyet" etrafında kenetlenmiş büyük potansiyel ve gücünü onun için kullanıyorsa da kapitalizmin, sömürü sistemine yönelen bir noktada durmuyorsa da kitlelerin gerçek gücünü kanıtlama noktasında –olduğu noktasında iyi bir gelişme olarak değerlendirebiliriz. Diğer noktada Kürt halkının kendi kimliğini kazanma noktasındaki haklı mücadelenin belirli bir aşama kaydetmesi önemlidir.

Bu gelişmeler ezen-ezilen noktasında ezilenlerin gerçek kurtuluşuna giden noktada biz devrimin gerçekleşmesinin sınıfsal bilinç ve örgütlülüğe bağlı olduğunu bir an bile unutamayız. Ulusal mücadelenin bu noktasında özellikle Kürt milli burjuvazisi de kendi lehine çıkarları kullanacaktır ve kullanmaktadır. Bu mücadeleye önderlik edenler gelinen yerde artık sosyalizmi "bir ütopyadan başka bir şey değildir" diyerek burjuva cumhuriyet anlayışında uzlaştıkları şartlarda artık hesaplarının iktidar dalaşında kendi lehleri için kazanımlar üzerinde politika üretecek noktaya geldiler ve buradaki çalışmalar bu noktada yoğunlaşmakta, mücadele de bu çıkar çelişkileri noktasında yoğunlaşmakta.

Düzenli kortejler oluşturup pankartlar etrafında birleşip yürünse daha güzel bir görüntü olur. Diğer nokta da düzenli olan kitleye hakim olman daha kolay olacaktır. Bizim açımızdan bu ve benzeri olumsuzlukları aşabilmek için örgütlülüğü yaratarak kitlenin bu dağınık hareketini daha iyi toplamak olmalıdır. Bu görüntü genel ele alındığında dağınık kendiliğindenci bir hareket olarak durmaktadır.

Kitle Öcalan'ın tecritini, antidemokratik uygulamaları protesto etti, barış istedi. Alanda o günkü Gündem gazetesinin Öcalan posteri ellerde havaya kaldırıldı. PJA afişi asılmıştı. Sarı, kırmızı ve yeşilli bayraklarla rengarenk kıyafetleriyle Amed kadınları, bebekleri, bapir ve dapir'leriyle alana gelmişlerdi.

Biz de büyük coşkular örgütlemek göreviyle...

— Yaşasın halkların kardeşliği!

— Bıji bıratiya gelan!

25'e Adarê 2004

Amed'den bir okur X

Özgür Halk dergisi sayı 146'da yazılanlara eleştirilerimdir...

Özgür Halk'ta yazılanların genel bir değerlendirmesine baktığımızda bu gün bu anlayışın temellerinin nereden nereye geldiğini anlamak mümkün.

Öcalan imzası taşıyan yazıdan alıntılar yaparak devam etmeliyim.

"Bir örgütün örgüt olup olmadığı, teori ve programdan çok strateji ve taktik tarafından belirleniyor."

Bir örgütün ayakları üzerinde durması için iyi bir teoriye ve programa gerek vardır. Örgütlülüğün temel taşını etrafında birleşilen teori ve onun programı oluşturur. Belirtilen teori ve programdan yoksun bir örgütlülük sağa ve sola yalpalar, mevcut mücadelenin dinamizminden yoksun kalır.

Bakalım Engels'in mücadelenin boyutlanması noktasında Alman işçileri için yazdığı açıklamasına: *"Alman işçilerinin üstün durumlarından az rastlanır bir anlayışla yararlanmasını bildiklerini söylemek gerekir. Bir işçi hareketi varolalı beri mücadele ilk kez üç yönü itibariyle –teorik, politik ve pratik ekonomik (kapitalistlere karşı direniş)– uyum içinde planlı olarak yürütülmektedir. Alman hareketinin gücü ve yenilmezliği tam da bu –deyim yerindeyse– ortak merkezli saldırıda yatmaktadır." (Lenin Eserler, Cilt II, sf. 57, İnter Yayınları)*

Bir örgütün örgüt olduğunu uğrunda mücadele edilen teorik gerçekliği, politik ve ekonomik gelişimle güçlenir, bunlar örgütlülüğün bütünleşmesinin gerekleridir. Birisinin olmadığı şartlarda aksama kendini gösterir, çözülme başlar. Teori ve programın uygulanmasında her zaman taktik belirlemeler yapılabilinir. Bu taktik belirlemeler stratejinin de belirlenmesinde önemli rol oynar. Belirlenen stratejik hedefe varmazsa zafer kazanılmaz, bunun anlamı yenilgi olur.

Özgür Halk'tan alıntılayalım: *"Kürdistan'da modern partileşme çağını başlattı ve geliştirdi. Teorik çerçevesi ve programıyla birlikte PKK'nin diğer bütün örgütlerden ayıran özgün yanı ısrarla üzerinde durduğu bir stratejisi ve onu hayata geçirmek için somut koşulların değerlendirmesine dayanan ve büyük bir fedakarlık ve büyük yürütülen taktiktir." (agd.)*

Yukarıda "teori ve programı" önemsemeyen yaklaşım bu alıntıda da kendini göstermektedir. Onları farklı kılanın strateji ve fedakarlıkları olduğunu belirtmekte. Teori ve programları bu kadar dıştalamasının nedeni geçmişte yürüttükleri ve en azından söylem olarak savundukları "bağımsız Kürdistan" talebinin gelinen noktada inkarının üstü kapalı geçiştirilmesidir. Destek ve gücü arkasına aldıkları nokta Kuzey Kürdistan'ın konumu ve Kürt halkının belirli ölçülerde kendi ulusal mücadelesini sahiplenme haklı talebiydi.

"Değişik alanlarda tutarlı örgütler, komiteler, temsilcilikler ve birimler gelişmedi. Kadro pratiğe yönelmedi. Sonuçta, giderek bir demagoji, lafazanlık, sağa sola emir verme ama bihaber yaşama durumu açığa çıktı ve bu durum hala sürüp gidiyor." (agd.)

Teorik ve programsal yapılanmanın eksikliklerini kadroya çıkarmakta, kendi yapılanmasına getireceği eleştirileri çeşitli kadrolara mal etme çabasında görünmekte. Kadronun eylemliliğini sınırlandırdığı halde bu sorunu onlara yüklemekte.

Irak'la ilgili savaşta durumu en iyi gördüklerini, ona göre yapılanma yaptıklarını belirtmekte. Bu yapılanma emperyalist ABD ve onun müttefikleri durumundaki diğer emperyalist ülkelere sürekli uzlaşmacı ve emperyalist dünyanın yanında yer alacaklarının mesajını verdiler. Emperyalist dünyanın öncüleriyle "barış" mesajları olarak bir yapılanmanın içine girmeleri belirgin rol oynamakta.

"Irak'a karşı müdahaleyi kendimize karşı da bir askeri müdahale haline getirmeyecek bir politik taktik duruşu ön plana aldık. Propagandamızı buna göre yürüttük, askeri mevzilenmemizi bu çerçevede tuttuk, kitle eylemimizi bu çerçevede geliştirdik. Siyasi mesajlarımızı buna göre verdik." (agd.)

Kongra-Gel değerlendirilirken sanki bir ihtiyaca cevap verilmekte... Siyasi gelişmede emperyalist büyük devletlere dünyanın bir parçası olarak kısmi taleplerin faşist TC tarafından verilmesi olarak değerlendirmek gerekmekte. Siyasal sürece PKK'yi reddettik, siz de ona göre davranın denilmekte.

"Kongra-Gel önderliğin planlaması dahilinde oldu. Bir örgütsel yeniden yapılanma, bir nefes aldırıyor. Bu kadar önderlikle çelişen, pratik duruş karşısında örgüte bir nefes aldırmayı ifade ediyor. Sürecin içinde tutunmamızı sağlıyor. Siyasi sürece müdahaleyi de ifade ediyor. Sadece bir örgütsel olay değil, bir siyasi gelişme olayıdır. Fakat güçlü bir eylemliliğe dayanmadı." (agd.)

"Fakat güçlü bir eylemliliğe dayanmadı" diyerek sanki parti içinde benmerkezci bir yapılanma yokmuş mesajı verilmekte. Serhıldan kendini ifade noktasında tamamen silahlı mücadelenin "barış" adı altında durdurulmasının ifadesidir. Tabii legal alanda demokratik alanların kullanılması normaldir. Ancak bu alanı kullanması sanki gerillanın silahlı eylemliliğinin önünde engelmiş, bu duruş itibarıyla halk eylemliliğini engelleyen etmenin sanki gerilla olduğu düşüncesi verilmekte, ikisi karşı karşıya konulmakta. Oysa birbirini tamamen tamamlayan durumlardır. Verilen mesaj gerillayla ilgili olarak "kapsamlı değerlendirmeler sonucu tespit ettik" denilerek silahlı mücadelenin önü kesilmektedir.

"Temel mücadele biçimi olarak biz demokratik Serhıldanı belirledik. Silahlı mücadele yerine siyasal mücadeleyi, gerillanın yerine Serhıldanı koyduk. Serhıldan böyle bir rol oynayabileceğini çok yönlü tarihsel, güncel, siyasal, askeri toplumsal kapsamlı değerlendirmeler sonucunda tespit ettik.

Sadece değerlendirmelerle değil daha 90'lardan beri gelişen temel bir mücadele biçimi olarak kendisini gündeme koyduğu için tespit ettik." (agd)

Emperyalizmle anlaşma zeminlerinin 1990'lı yıllardan başlayarak hayata geçirildiğinin belirtilmesinin adımı olarak bu gün mücadele tamamen emperyalizmle uzlaşma zeminine kaydırılmıştır.

"Serhıldan süreklilik temelidir. Rejim ateşkes ilan etmedikçe sürdürmeliyiz. Bizim Serhıldanımız ateşkes ilan edip etmemeye bağlı olmalıdır." (agd)

Kitle eylemliliğini sürdürmeleri TC'nin tavrına endekslenmekte, faşist TC'nin belirli adımlar atmasıyla tamamen uzlaşacağı beyan edilmekte. Bu noktada faşist TC'nin tavrı belirleyici olmaktadır.

Mart 2004, ***Bir okur x***

İBRAHİM KAYPAKKAYA

Li Tirkiyê pirsgirêka netewî...

8. Tevgera Netewî ya Kurd

(...)

Eva hemûyan, weke reaksiyon dijî şovenîzma netewa serdest, netewekariya netewa bindest xurt kirin bêrew e. Gundiyên Kurd teve refên bûrjûvazî û begên feodal yên ji milliyetê xwe kirin bêreve e. Gelê Kurd, ku bi pirranî bi Tirkî nizane, bi taybetî ji gundiyên Kurd, dijî karbidestên vê îdara nû ku wana weke waliyê kolonîyalîst bindest dike, zulmê lê dike,.bîçûk dixe, tabîî ku reyaksiyoneke bi tundî nîşan dida. Ev reyaksiyona biheq ya gundiyan mejbûrî bi reyaksiyona begên feodal yên Kurd ya bûrjûvayên Kurd ve bû yek. Serhildanên Kurd wisa çebûn. Komunîst alîkariya alıyê pêşverû û demokratik yê van serhildanan yê dijî zilmê, polîtîka milliyet bindestkirinê, newekheviyê, îmtiyazan dikin; lê belê dijî daxwaza begên feodal ya bi serê xwe hukumraniyê bidestxin an jî dijî tekoşîna bûrjûvaziyê ji bo serdestiya xwe jî derdikevin; Qet îmtiyaz û serdestiya çînên bûrjûvaziya netewekê û ya axên erdan naparêzin. Ji ber ko di wê demê de TKP li ser polîtîka şaş diçû, alîkariya polîtîka netewî ya zordest ya çîna serdest ya Tirk bêşert û şûrt kir. Li ciyê ku reyaksiyona xurt û biheq ya

gundiyên Kurd ku dijî zordestiya netewî hebû, bi pêşengiya proleterya ve girêde, kete dû bûrjûva û axên erdan yên Tirk, bi vî awayî jî zerarên mezin dan yikitiya kedkarên gelên yên ji her dû milliyetan. Di navbera kedkarên Kurd de dijî karker û gundiyên Tirk tovên nebawariyê hat reşandin.

Yên ku bindestkirina serhildanên Kurdan ji aliyê dewleta Tirk ya nûh ve û qetliyamên girse yên dûre, weke tevgereke li hember feodalîzmê "pêşverû",

"şoreşger" dibînîn û li çepikan dixin, tenê û bi tenê netewekarên netewa serdest yên ku ifleh nabin. Ewên wisa, ji ne dîtinê tên ku dewleta Tirk ya nû ne bi tenê hêrişê dibe ser feodal begên Kurdan, zav û zêç, jin û mêr hêrişa temamê gelê Kurd bi hovitî dike, bi deh hezaran gundiyên Kurd qetil dike. Yên wisa, dema ku dewleta Tirk ya nû van qetliyaman dike, ji feodal begên Kurdan yên ku dijî wan dernakevin dostaniya ji can nîşan dide. Desteka vana dibe, û ji bîr dike ku wana bi hêz dike. Ewên wisa, di navbera sedemên ku gundiyên Kurd dibe serhildanê de û feodal begên Kurdan dibe serhildanê de ferqa herî girîn naxwazin bibînin. Yek jî, îdîa, di serhildana Şêx Seyit de hebûna tiliya emperyalîzma Îngiliz û qestî "komunîstên" ku dixwazin arîkariya polîtika zordest a netewî ya çînên serdest yên Tirk bikin jî hene. Emê li vira gengeşiya, tiliya emperyalîzma Îngiliz heye .tune nekin. Emê, danûstandına bi îdiayake wisa ve, polîtîka zordest ya netewî divê bê parastin yan na. Em bêjin di serhildana Şêx Seyit de tiliya emperyalîzma Îngiliz hebû. Di van mercande divê rabesta tevgera komunîst çawa be? Ya yekemîn, dijî polîtîka çîna serdest ya Tirk, bi zorê bindestkirin û pelçiqandina tevgera netewa Kurd bi tundî derketin, dijî vê bi awakî aktif tekoşînkirin. Mafê çarenûsiya gelê Kurd daxwazkirin, ango dewleteke cûde dixwaze yan naxwaze, divê milletê Kurd bi xwe biryarê bide. Ev di praktîkê de, bê ku ji derve mudaxele be, di herêma Kurd de dengdana gelemperi bê çêkirin, ev tê vê manê; veqetîn yan jî veneqetin bi vê rê yan jî bi rêyeke weke vê ve ji aliyê milletê Kurd bi xwe bê dayîn. Hemû yekitiyên leşkerî yên ku ji bo bindestkirina serhildanê tine şandin, dive vegerin, divê pêşî li hemû mudaxelan bi tundî bê girtin, divê gelê Kurd ji bo duweroja xwe bi xwe biryar bide, tevgera komunîst yekem ji bo vê ditekoşe û polîtîka bindestkirin, perçiqandin, mudaxele ya çînên serdest yên Tirk ji girsehan re eşkere dike, dijî wê bi aktîfî şer dikir. Duemîn, polîtîka emperyalîzma Îngiliz, milliyetan berdide hev, ji gelên kedkar yên ji her milliyetan re, zerara ku dide yekitiya wan ji girsehan re teşhîr dike, dijî polîtîka emperyalîzma Îngiliz ya mudaxelekirinê û pozê xwe tevî karê hundirkirinê bi aktîfî şer dikir.

Sêemîn veqetina netewa Kurd "weke temamiyekê ji bo pêşveçûna civakî û sosyalîzmê, ji bo berjewendiya tekoşîna çîna proleterya didarêze", bîzatî di rêya veqetin yan jî veneqetinê de wê bigêhişta biryarekê. Eger veqetinê ji bo berjewendiya çînî ya proleterya rewa dibîne, wê di nava karker û gundiyên Kurde propaganda wê bikira; bi taybetî jî komunîstên Kurd wê di nava gelê xwe de propaganda yekbûnê bikira û tekoşîna dijî zordestiyên netewî, dijî axên erdan, mellan, şêxan, hwd. dijî yen ku dixwazin rewşa xwe xurt bikin bitekoşiya. Dîsa jî ku netewa Kurd ji bo veqetinê biryara xwe bide, komunîstên Tirkan wê bi vê razî bin, dijî mêlên ku li hember daxwaza veqetinê bixwazin dijwariyan derxin bi tundî bitekoşiya. Komunîstên Kurd jî di nava karker û kedkarhen Kurd de kirina propaganda "yekbûnê", dijî mudaxela emperyalîst tekoşîn, dijî feodal begên Kurd, şêxan, mellan, dijî armancên netewekar yên bûrjû-

vaziyê tekoşîn bidomanda.

Eger tevgera komunîst, veqetina netewa Kurd jibo berjewendiya proleterya ya çînî biryar bide, mesela di rewşa veqetinê de li herêma Kurd îmkana şoreşê ku wê zêde bibe, di wedemê de wê veqetin biparasta; him di nava karker û kedkarên Tirk de, him jî di navbera karker û kedkarên Kurd de wê propaganda veqetinê bikira. Di her du rewşan de jî, wê him di navbera karker û kedkarên tirk de û di navbera karker û kedkarên Kurd de pêwendiyên germ û ji dil çêbûna. Gelê Kurd wê hîsên bawerîke mezin û dostiyê bi gelê tirk û komunîstan re xwedî bikira. Yekitiya gelan xurt, serketina şoreşê wê hîn hêsan bibiya.

Yên ku îdia dikin û dibêjin di serhildana Şêx Seyit de tiliya emperyalîzma Îngiliz heye, perçiqandina mafê çarenûsî ya gelê Kurd ji aliyê hukumeta Tirk de, destpêkirina qirkirinên girseh û hwd. dixwaze biheq û weke pêşverû nîşan bidin, em careke din bêjin, şovenîstên Tirk yên bêîfleh in. Îro, parastvanê herî kuçik û mamostê aqilmend yê hîn tayîn nebûye, yê çetê faşîst yê emerikayî, Metin Toker jî, ji bo wê rojê qetliyamên ji bo netewa Kurd rewa hatibû diyin, biheq derxe, xwe di "tiliya emperyalîzma Îngiliz" werdan îbret dide. Doğan Avcioğlu, ku dixwaze zilmên komando, ku îktidarên faşîst cesaret nedikirin biparêzin, bi namerdî biparêze, xwe di eynê îdiayê werdandin, carek din îbret dide. Mafê çarenûsiya netewekê, bi îdiayeke, bûne aletê emperyalîzmê yan jî dikarîn wisa bibin nikare bê kêmkirin. Yan jî nikare ji holê were rakirin. Bi îdiayeke wisa "bindestbûna netewekê û neheqî lê kirin" nayê parastin. Di dema ku behsa wê dibe de, hukumeta Tirk bi xwe bi emperyalîzma Îngiliz û Frensa re di hevkariyê de bû. Şiyara proleterya ya bingehîn di pirsa netewî de di bin her mercî de eyni ye:

"Ji îmtiyaz bo netewekê yan jî ji bo zimanekî re, na!Ji bindestbûn yan jî neheqî li kêmahiyeke milli, dî qeyseke herî biçûk de be jî were kirinê na!" (Lenin)

Em bidomînin:

Zordestiyên çînên serdest yên Tirk heta roja meya îro domkiriye û hatiye. Û hîn jî didome. Bi vê re paralel, tevgera, tevgera Kurd ya netewi jî ajotiye û hatiye. Û hîn jî berdewam me. Bi vê ferqê ve, beşek feodal begên Kurdan, derbazî refên çînên serdest yên Tirkan bûne. Hinek bûrjûvaziyên mezin yên Kurd ku hêjmara wan gelekî bi shinor e, derbazî refê çînên serdest yên tirk bûne. Bûrjûvaziya Kurd gelekî xurt bûye û bandûra feodal ya li ser tevgera netewa Kurd nîsbeten jar bûye. Îro serê tevgera netewa Kurd, bûrjûvayên Kurd yên ku gelekî xurt bûne, ronakbîrên ku îdeolojiya wan qebûl dikin û axayên erdan yên biçûk dikşînin. Li cem vê, karker û gundiyên Kurd jî, xwe ji bandûra bûrjûva û axên erdan yên Kurd, gor dema berê, xwe hinekî xelas kirine. Di nava karker, gundiyên feqîr û rewşenbîren Kurd de, fikrên Marksîst-Lenînîst dest bi rîç berdanê kiriye û bi lez belav dibe. Di bin van mercan de, divê tewrê komunîstên Tirkiyê li hember tevgera netewî ya Kurd çi be? Em nuha tên vê xalê û di vê mabestê de emê şaşiyên revîzyonîstên Şefakê û xeta wan ya ku zeravê dide yekitiya gelan jî raxînîn.

Dûmahik Hêye ✘

TARÎXÊ KURDÎSTAN'RA TAYÊ PELGÊ – IV

Mavenê Osmanizu û Îranizu'de serva sîndoru têare amayen

Mavenê Îran û Osmanizu de rew rew hurêneyîşê sîndor vejîyene unca kî, pêameyîşê Kasr-i Şîrîne're sadiq mendene. Bi na pêamayîş dilete bîyayenya Kurdîstan bivî qayl, labele seveknayena sîndor aşîranê Kurdan're caverdayvi. Naye kî xoverdayîşanê Aşîranê Kurdan de hetê sîndor îlhaq kerdene'ra reehetîye dene Aşiru dest. Hurdemena dewletî kî xoserîya ya kî nêmxoserîya Kurdan newaştene; xodest'ra îdare kerdena Kurdan waştene. Gegane hurdemena het'ra ju Kurdan verva juwîn fîştene're gurîyene û na sure de nêmxoserenya Kurdan're çimê xo denê ca.

Serra 1842'îne de Îraniz sîndor vereynera û Silemanya cene xo dest. Hama vervaciş îyayenya Osmanlizu'ra dime uncîya peyser uncîne. Engîliz û Urusu kî na dem de navenê herdi dewletu de perodayis newaştene û bi mavenkerîya nînu'ra Erzîrom de sone pêamayîş, çar noxteu de yene hure.

1) Hurdemena hetîk juwîn'ra tezminat newazene

2) Çardormix Zihapo ke herdi dewletî serro nîne hure, hetê rojawan'ra zerê sîndoranê Osmanizu de, hetê rojhelat'ra kî bi wadîyê Qirand zerê sîndoranê Îran de yeno mendene.

3) Îran Silemaniya ser waştayisanê xora, Osmaniziu kî Mahmure û çepê Şattülarap ser heq îdda kerdena verêne'ra.

4) Sîndoru de bi tedbiranê eskerîye'ra verenîya mavenê herdı dewletu de ca virnayenya aşiranê kurd guretene.

Dewleta Osmanizu poşta Bedîrxanu hard ardenera dime bi sancaxanê Muş, Heqqarî û Cîzra, Botan,Mardîn'ra ju 'Eyalet Kurdîstan' ard'ra pe. Serra 1847'îne de tezkerawa ke, daybî padîsay nîya bîye:

"Ameyesenîya Kudîstano ke bi destê padîsayî uncîya ame raxeleşîyene ser... kasaba Axlata ke bovere Gola Wan de gereke bibo roê Ordîyê Anadolî, çike îta qelvê Kudîstan de ro. Nîya kî girmika Ordîyê Anadolî tim daym Kurdu serro manena."

Na dem de engîltera kî hetê statukoya dewleta Osmanliye'ra bîye. Bi na polîtîqa verva Rusya de Osmanlizu're wayir vejîye û waşti ke verva Rusya de Îran û Osmanlizu ju kero.

CENGÊ QIRIM Û XOVERDAYÎŞÊ ÊZDANŞER

Urusan seveta xanlixa Qirim serro heqe idda kerdene, verva Osmanizu ceng kerd ra. Qirim dewleta Osmanizu'ra girebîyaye bî. Na dem de hona mavenê Rusya û Îran de pêamayîş çîne bî, payîzê serra 1854'de ney ameypê. Naye

kî Osmanizu serro xeyle tesirê xo bî.

Rusya wastena Denzigê Spî, Marmara û Gula Basra ser waramayene de bîye. Na maven de ca guretena Îran û en jede kî Dewleta Osmanlîye na plan're mane bîye. Hetê ju'ra kî no karê Dewletanê Qapîtalîstanê Rojawanê Ewrupa're nîyamene. Nîne verva Rusya de qeseyde Osmanizu're pote vejiyene, çike nîne newaştene ke Rusya îtawu de bandira xo verva nîne giran kero. Çike Nîne kî waştene ke, Osmanlîye, Îran û Mavenê Rojhelat bîjere xo dest. Osmanizu û Îran ke binê Textîtê Rusya de mend, Qapîtalîstu'ra ordim waştene, verva ci kî tavîz möhemî dene nîne.

Rusya, na dem'ra dime Kurdanê Hirmenîstana Rojhelatî verva Osmanizu vetene're gurîye. Verva Osmanizu'ra serenîye girewtena Urisu'ra dime reîse aşîranê Kurdan şi Alexsandropol û giredayîyena xo arde zon. Rusya kî, dest bi Kurdan're poşt vejîyayene kerd. Mavenê na ceng'de Heqqarîye de Êzdanşer sare dardwe. Êzdanşer ney'ra raver bi sevevê xusumeta mavenê xo û xalê xo Bedîrxan Beg'ra, surê xoverdayîşte kut bî çengê Osmanliye. Xoverdayîş'ra dime Êzdan kî çardormix xoverdayîş'ra kerdi bî dûr û walîyê Osmanliye hurenda ney guret bî. Bi sevevanê na çardromix de morê eskeran jedekerdene, bac (wergî) giran kerdene û eskerenîya zarurî'ra tewerte kutayane jedîya. Zöyna kî, xeyle raye poşta xo hard ameyena Osmanizu na çardormix de raya serxildayene kerde ra. Sure ke Urisu Qars û Erzîrom ser erîş kerd Êzdan kî, Betlîs girewt xo dest dima kî, Musul ser şî û nazay guret bi xo dest. No karê Rusya're amene çi ke, heza ordîyê Osmanizu bi Êzdan ser şîyene bîyene letê. Cengê mavenê dı dewletanê feodalu de hetê ju guretene Kurdan're qezencê xo çîne bî, Xoverdayîş ancax bi posta xo hezanê xo sanitene'ra bese kerdene ke pawu'ra windero. Merkezê xoverdayîş Botan û Heqqarîye bîye û domananê Bedirxan kî poşt dene ci. Asuriz kî bi fikiriyayîşê Ordimê Urisu û omedê Urusu xo haskerdene sare dardbîwe, morê sarewedardexo vejiya 60 hezar mordem. Êzdan seveta hezanê xo Betlîs te ju kerdene û Erzîrom ser pîya eriş kerdene Urisu're mektuvu rusneno hama, cewav neceno. Usar'ra pîya xoverdayîş herke sono beno girs hama, ju merkez'ra îdarede nê; tenêna zaf çardormixê xo de aşîrî sare danewe. Osmaniz ju bi ju sone aşîru ser û bi na raye serkune. Englîz newazene ke Osmaniz verva Rusya ceng vîndkere, Fransiz kî poşt dane na polîtîqa. Verende kî wazene ke Osmanliye mavenê sîndoranê xo de berora xo ser; bi na polîtîqa kî Musul de mesuloxê nîne bi risvet dayene taye aşiru uncene hetê Osmanliye. Qarse ci biyayena Qapîtalîstan kî seyrê xoverdayîşî virnayene de rolo de girs kaykeno. Êzdanîk verva post dayena Englizu peyser uncuno, omedê xo serkutena Urisura giredano û naye'ra kî tewa nevejino. Êzdan kî seveta hure amayene temsilkaranê Osmanliye'ra jeno te lewe û remnîno Astanbol. Neyra tepîya kî sarewedardoxe be îdareyî verva hezanê pîlu peyser uncîne û xo axme kene.

Cengê Qirim 25'ê guciga 1856'îne de, bi Pêamayîşê Parîs'ra qedîno. Bi na pêamayîş Osmanliye Fermanê İslahatî bi zoneyena Englizu û Fransizu qewul keno.

Hona aver sono ✘

KARKERÊNÊ TEDÊ WÊLATO Û SARÊ BİNDESTO JÛBENE

PERLODA
MARKSÎST-LENÎNÎSTA
Bİ AVERWAXT E
(KURDÎSTANÊ VAKURÎ)

astarê bolşewîk

AMOR: 26 · GÛLANE 2004 · BIHA: 750.000 TL

Serrvirnayenya xuya 89'îne dekî; gunekaranê qirkerdişê Hermenîyan sinifanê bandiroxanê Osmanliye-Tirk keme naletme!